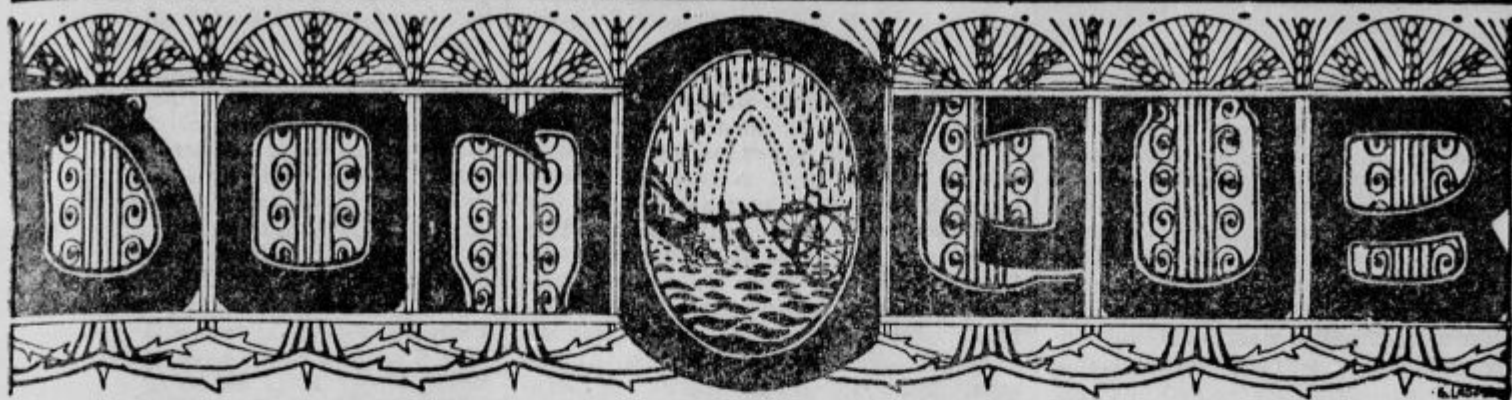

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
narečnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

VOLILCI V LJUBLJANSKI OKOLICI IN V DELU KAMNISKEGA GLAVARSTVA SO V NEDELJO 15. JUNIJA OBČINSKE VOLITVE. SPET MORATE POKAZATI, DA STE ZA AVTONOMIJO SLOVENIJE IN ZATO VOLITE S SLOVENSKO LJUDSKO STRANKO. DOKAZIMO ZNOVA, DA NOČEMO BITI HLAPCI VELESRBSKEGA REZIMA, KI GA PRI NAS UVAJAJO ŽERJAVOVI PRIVESKI. NASPROTNIKI SKRIVAJO SVOJA IMENA, DA BI UJELI VEČ NEZAVEDNIH. POROČAJO NAM, DA DELUJE TUDI DENAR IZ BELGRADA. VOLILCI, SKRBI TE, DA NIKOGAR NE ZAPELJEJO. VSI NASI NA VOLIŠČE! JUDEŽI SO NA STRAŽI, ALI NAJ BODO MED NAMI ZASPANCI? VSAKDO STORI SVOJO DOLZNOST! ZVESTOBA ZA ZVESTOBO.

Verski boj se je pričel.

Ponovno smo že povdarjali in dokazali, da so si slovenski svobodomiselnici z dr. Žerjavom na čelu postavili za svojo glavno nalogo, ubiti vero v slovenskem ljudstvu. V ta namen neprestano prikrito in odkrito napadajo v svojih listih katoliško vero, njene obrede, sv. zakramente, Kristusove nauke ter sramotijo papeža, škofe, duhovnike. Za velesrbski centralizem so se odločili v prvi vrsti zato, da bi z njega pomočjo zatirali v Slovencih katoliško vero. In svobodomiselnici velesrbski centralizem jim v polni meri daje to pomoč: plačuje jim brezversko in nenravno časopisje, ki ga v velikanskih množinah brezplačno pošiljajo med ljudstvo, ter jim daje — dasi nimajo niti pet procentov Slovencev na svoji strani — vso politično moč v Sloveniji v roke. In to politično moč so začeli porabljati liberalci v prvi vrsti za to, da vržejo krščanski nauk iz šol in zavržejo samostanske šole.

Otroci brez veronauka v šoli.

Najsmrtonosneje upajo liberalci zadeti katoliško vero v Sloveniji s tem, da od-

pravijo krščanski nauk v ljudskih šolah. In s tem odpravljanjem so takoj začeli. Katoheta Žužka v Kranju so brez vednosti cerkvene oblasti prestavili v Kočevje. To pa samo zato, ker je vodil Marijin vrtec in Orliče ter jih učil krščanskega in poštenega življenja. Vedeli so, da cerkvena oblast ne more pritrditi in bo torej ostala šola brez veronauka — oziroma da bo učil veronauk učitelj, kar je posebno šolski nadzornik Rus izrecno hotel imeti. Kako svobodomiselnici učitelj učil krščanski nauk, prinašamo zgled na drugem mestu.

Cerkvena oblast je vložila ugovor v Belgradu, pa je bil odbit, češ, da ima nad katehetom edino oblast — ministrstvo.

Sledil je nato takoj drugi slučaj. Kaplan Rovtar na Igu je v šoli ostro posvaril otroke, ki so bili na neki gasilski veselici do jutranjih ur ter bili pijani tako, da je drugi dan eden izmed teh celo še v šoli zavžito pijačo čez vrzel. Ker so pa bili ti otroci sami člani sokolskega naraščaja, je šolska oblast kaplana kratkoma odstavila, češ, da je Sokole žalil. Namesto od cerkve postavljenega učitelja je začel učiti »krščanski nauk« Sokol učitelj Ziegler. Kakšen je bil ta krščanski nauk, priobčujemo na drugem mestu.

Odstavljanje veroučiteljev bo šlo naprej do končnega cilja — veronauk popolnoma vreči iz šol in namesto njega postaviti nauk o sokolstvu in svobodomiselnstvu.

Vsa čast pa Igu, ki se je brez razlike strankarske pripadnosti s tako odločnostjo postavil proti poganstvu, ki se skuša uvesti v naše šole. Šolska oblast in liberalno hlapčevsko učiteljstvo naj bo prepričano, da ta odpor drugod ne bo nič manjši, pač pa rajši še večji in bujši. Če bo učiteljstvo radi tega do dna osovraženo in bo marsikje radi tega moralo dobesedno stradati — ker jim nihče nič prodati ne bo hotel — naj samo sebi pripiše.

Tisti pa, ki še danes verjamejo, da liberalci niso proti veri, naj spregledajo: dokaz iz Kranja in Iga je tako jasan, da je vsak dvom izključen.

Ljudstvo pa naj se pripravi na najhujši odpor proti vsakemu poskusu vpeljati v naše šole poganstvo.

V vsako hišo „Domoljuba“!

Kako je učitelj Sokol — učil krščanski nauk v šoli.

Namen slovenskih svobodomiselcev je spraviti krščanski nauk v šoli oz. — kar pomeni isto — duhovnika, ki je edini sposoben in upravičen krščanski nauk učiti, popolnoma odriniti iz šole, »veronauk« pa naj uči sokolski učitelj. Kako bo brezverski svobodomiselnici učitelj, ki niti za prvi razred ljudske šole ne zna veronauka in ki ne gre ne k sv. maši niti k sv. zakramentom, ki se norčuje iz vsega, kar je verskega — kako bo takšen učitelj učil veronauk, je vsakomur jasno.

Ko je šolska oblast vrgla kaplana Rovtarja na Igu iz šole samo zato, ker je posvaril otroke-sokoliče, ki so celo noč popivali, tedaj je začel učiti krščanski nauk sam g. nadučitelj Ziegler, Sokol in ponižen Žerjavov suženj.

Ko je prišla na vrsto veroučna ura, je zbral učence vseh razredov v eno sobo ter jim naznanil, da bo sedaj on učil krščanski nauk. Otroci so malo čudno gledali in rado vedno čakali, kaj bodo gospod povedali.

»Otroci, hočem vam povedati, kako je hudič šnops kahal. Bilo je v davnih časih, ko so bili ljudje še zelo dobri in pošteni. Tedaj je to silno jezilo Luciferja — veste otroci, to je prvi minister v peklju — in bil rad speljal ljudi na slaba pota. Poklical je na posvet vse hudiče ter jim ukazal, naj gredo na zemljo ter na vsak način zapeljejo ljudi na slaba pota. In šli so vsak na svojo stran. Pa pride neki premeteni hudobec da kmeta, ki je oral na polju. Bila je velika vročina in znoj mu je lil po čelu. Tam pod drevesom pa je imel shranjeno malico — kruh in kofé. Hudobec se skrije v grm in premišljuje, kako bi kmeta zapeljal, da bi naredil kaj hudega. In si jo zmislil modra glava. Skoči do kmetove malice in vso poje. Ko čez nekaj časa kmet ves utrujen preneha z oranjem in gre po malico, da bi se okrepčal, najde prazno posodo. — — —

In tako dalje. Gospod nadučitelj so pol do konca povedali znano pripovedko o hudiču in šnopsu ter končno ugotovili, da je Lucifer postavil premetenega hudobca, ki je ljudem prvič skuhal šnops, za svojega namestnika in podministra.

Otroci so se seveda očitno smejali naj-novejšemu katekizmu, tako da so gospod »veroučitelj« nad drugo veroučno uro, ki je prišla na vrsto, že obupali, da si obljubili nadaljevanje. Očitno so se prestrašili ljudi, ki so odločno zagrozili, da ne pošljejo otrok več v šolo, kjer bi namesto pouka o sv. Rešnjem Telesu, o sv. maši, spovedi in verskih resnicah morali poslušati zgodbe o hudiču in šnopsu.

Starši, ali kaj mislite, kaj bo iz vaših otrok, če jih popolnoma dobi v roke liberalen učitelj. Starši, ali kaj mislite, da sami mečete krščanski nauk iz šol, kadar pri volitvah mečete kroglice v skrinjico svobodomiselcev, ki smrtno sovražijo vero in življenje po veri.

Starši, pomislite in odločite! Če hočete biti v lastnih otrocih tepeni na tem in onem svetu, se odločite za svobodomiselce in sokole, naročajte brezversko časopisje in sramotite duhovnike!

Podrobnosti trboveljskih dogodkov.

Orjunci so v nedeljo in ponedeljek vpričo varnostnih straž uprizarjali po Ljubljani pa tudi po vlakih nasilja, ki bi vsakogar drugega spravilo v večletne zapore, dočim je državna oblast vse to mirno gledala in roke na križ držala. Zgodilo se je celo, da so Orjunci nekega knjigoveza vpričo policaja skoro do smrti natepli, potem ga je pa neki Orjuncец še policiji naznanil. V Lemeževo stanovanje je vdrla četa dvanajstih do zob oboroženih Orjunccev in nemoteno s silo vdrla vrata iskajoč dr. Lemeža, da ga ubijejo. Ker ga ni bilo doma, so začeli vpričo žene in otroka z revolverji v rokah razbijati opravo. Nato so ženi odnesli 400 Din in odšli. Policija je došla šele pozneje.

Povod trboveljskemu dogodku je dalo največ to, da so nedeljo preje Orjunci komunistom v Zagorju raztrgali zastavo ter nato cel teden krvavo grozili. Rudarji so se hoteli maščevati in nedeljo pozneje naskočili orjunske zastavo. Nastal bi bil navaden fantovski pretep, tedaj pa so začeli Orjunci streljati in začela se je bitka s kroglicami.

V torek in sredo so Orjunci hodili po Ljubljani in raznašalcem trkali »Slovenec« iz rok, ker je Slovenec nepristransko in neustrašeno poročal resnico, dočim je celo oblasti pošla sapa.

O groznem umoru delavca Fakina pri naša »Slovenec« iz Trbovelj sledeče podrobno poročilo:

Nedelja s svojimi strašnimi dogodki Trboveljcem nikdar ne bo šla več iz spomina. Bilo je pred cerkvijo na trgu več ljudi. Eni se menijo o dohodu Orjuncе, radovedni, kaka je; drugi pripovedujejo pa, da so se na Vodah spopadli ter da je nekaj mrtvih. V cerkvi pa se bere sv. maša, cerkev je polna ljudstva. Naenkrat se začuje vpitje, ki prihaja vedno bližje. V hipu je na trgu tolpa 20 črnih Orjunašev, oboroženih s sekirami, revolverji, noži. S tem orožjem divje maha jo in pode narazen ljudi, ki so stali tam, da jih vidijo. Sedaj jih vidijo in beže pred njimi...

Opravilo v cerkvi je končano. Množica se vsuje iz cerkve, Orjunaši pa orožje vih-

tež proti množici. »Roke kvišku!« Zenske in otroci beže, moške morajo pustiti, kako jim preiskujejo žepa in jih gonijo na vse strani. Vse je prestrašeno.

Na trgu takoj pri kraju na levi stoji govorilski oder. Orjuna zasede trg. Na oder stopijo govorilci in govore o ujedinjenju in bratstvu. Pod odrom pa, odkoder doni beseda o bratstvu in svobodi, sede štirje ujetniki. Trije so nezvezani, eden pa ima z močnim in dolgim jermenom roke na hrbtu zvezane tako trdo, da so kar počrnele. Govornik na oder klič: »In mi bomo bratili jugoslovensko svobodo!« Zvezani jetnik spodaj pa s šibkim glasom zaprosi: »Vezi me tišče tako, da ne morem več prenašati. Zrahljajte mi jih, ali pa me ustrelite, da ne bom več trpel.« — »Hudič, le počakaj,« in jermena na roki se stisnejo še bolj. Govornik govori dalje: »In solnce svobode prinašamo narodu milo!« Zvezani jetnik pa prosi: »Popravite mi malo lase, ker mi je vroče.« Pa pristopi eden, mu popravi lase ter ga klobutno za ušesa. Mladi jetnik zagodrnja. Zravna se visoka postava Orjunaša, ogorčenega, da si pod svobodnim solncem Orjuncе drzne kdo godrnjati, ter s čevljem z vso silo sune zvezanega jetnika v glavo, da se prevrne znak. Govornik na oder pa končuje: »Bratje, po načelih Orjuncе bomo osrečili naš narod.«

Oficijelni del slovesnosti na trgu je končan. Začne se neoficijelni. »Kam damo tega človeka?« »Najbolje ga ustreliti takoj!« — »Ne, Seboj ga vzamemo v vlak, bo tam dobil svoje plačilo.« Pristopi narodna dama v narodni noši, tenke postave, črnih las in rdečih lic: »Kaj ga boste seboj vlačili? Drugega ne zasluži, kakor da bi jermene rezali s hudiča.« Bratje jo pogovarjajo: »Bo že dobil plačilo.« In šaljivi med njimi pristavljajo v dolenjskem narečju: »Bomo že tako poravnali, da bo zanj prav.« Med smehom dvignejo zvezanega jetnika ter ga suvaje potisnejo naprej. Začujejo se klici: »Ljubljana — h Križanec!« — »Zagreb za meno!«

Na obširnem senčnatem vrtu gostilne pri Križanecu tam daleč v ozadju leži pod drevesom zvezani jetnik. Pri mizi poleg drevesa sedita in kosita dva Orjunaša, ki ga stražita. Dobro jima tekne. Jetnik pa z zadušnim glasom prosi fanta, ki streže Orjunašem, za kozarec vode...

Malo pozneje. Orjunaši so se najedli ter v krogu stoje in sede okrog jetnika, ki ni več zvezan. Predenj so porizinili krožnik krompirja, ki jim je ostal. Jetnik malo je, s težavo požira. S tihim glasom ga nekaj vprašujejo, on jim tiho odgovarja. Odgovore pišejo na listek. Ko je zaslišavanje in posvetovanje končano, se družba slovesno dvigne. »Sedaj pa poklekni in vsakega Orjunaša prosi kleče odpuščanja... In fant poklekne pred prvega ter dvigne roke kakor k molitvi. Orjunaš pa se obrne proč in reče: »Od tebe nočem nobene prošnje. Vstani in hodi za nami!« In fant se dvigne, po njegovem lepem licu tečejo solze, a glas ni več od njega. Pet ali šest Orjunašev ga prime in potiska pred seboj. Izginejo iz vrta, jetnik za vedno...

Po ozki ulici proti kamnolomu molče stopa troje ljudi. Dva narodna junaka v orjunaških uniformah in jetnik v sred. Po-

čas korakajo kvišku. Nad kamnolomom gori se blišči križ Kalvarije, tam spredaj izginja pot v temni gozd. Fant koraka tiho, s sklonjeno glavo. Tam, kjer se končava plot in se začne gozd, obstanejo vsi trije. Fanta potisnejo k plotu, strel, pok, odmev iz gozda in kamnoloma. Ob plotu tam leži sesedeno truplo, po obrazu od čela teče curek tople človeške krvi, se zlija na betonski podzidek in na tla. Po potu navzdol pa stopata junaka, eden velik, drugi manjši. »Zdaj je dobro, samo da je mrtev.« Ozrla sta se okrog. Nikjer žive duše. Nihče ni videl. In vendar je videlo to zadnje in krvavo dejanje iz tragedije rudarja Fakina 6 živih, a plašnih oči. Videli pa je še Nekdo Drugi, ki še nikdar ni dopustil, da bi krivica triumfirala. Večna pravica bo triumfirala!

Spodaj komaj sto korakov pod plotom, za katerim je pravkar odjeknil glas smrti, vrvi dnevno življenje. Tam doli je vrt Križančeve gostilne. Veselje in narodna navdušenost se spajata v en hreščeč akord. Na vrt stopi nekaj Orjunašev. »Ušel nam je.« — »Ali je mogoče? Sramota za vas.« »Zakaj niste streljali?« — Ni bilo municije, odgovarja smeje eden in zopet izgine. Kmalu se vrne in pravi: »No, je že dobro. Je že ustrelen.« Družba se zgrne skupaj v zaupen pomenek. V tem pa udari v zvoniku plat zvona, ki naznanja, da so Orjunaši zagali Rudarski dom.

Veliki narodni junak pa se je v orjunaški uniformi v torek udeležil pogrebnih svečanosti v Ljubljani. Tudi tu ga je našlo dvoje živih in odločnih oči, in dobro spoznalo. Videlo pa ga je tudi tisto večno Oko, pred katerim ni skrita niti misel v dnu srca. Zato ne bo pomagalo nobeno tajejanje in ne priseganje. Božji Pravičnik ne utečeta, zdi se nam, da tudi človeški ne bosta.

Kako čudovito je Božje Oko, ki vidi skozi tuja očesa, katerih ne vidijo storilci sami...

Trboveljsko prebivalstvo je ogorčeno na Orjuno. Delavci in kmetje so solidarni v svojem odporu proti nasilju, trgovci in gostilničarji se hudujejo na Orjunaše, ker vsled njih trpe škodo. Vsi brez izjeme pa so razjarjeni radi umorja Fakina. Ime Orjuna in Orjunaš je danes v Trbovljah silno slabo zapisano. Zdi se, da je to prav posebno slučaj pri nekaterih trgovcih, ki nalepljajo na vrata in okna svojih trgovin plakate sledeče vsebine: »Jaz nisem Orjunaš in nisem nikdar bil. Kdor trdi nasprotno, ga bom tožil. Priporočam se cenjenemu občinstvu v obilen obisk.« Pa pravijo, da taki plakati ne omehčajo src kmetov in rudarjev. O enem trgovcu pripovedujejo, da je po 1. juniju prodal samo 1 frakelj žganja. O drugem pripovedujejo naslednji slučaj: Pride rudar in si da naložiti ter stehitati za 1200 K blaga v neki trgovini. Ko seže v žep, da bi plačal, se popraska za ušesi in pravi: »Ne zamerite mi, se nisem prej spomnil, da ste pri Vas Orjunaši. Ne morem kupiti tu. Z Bogom!«

Po naših mestih in trgih se mnogo trgovcev in obrtnikov, ki so odločno orjunskega in protiverskega mišljenja. Našim ljudem najhujše priporočamo gornji zgled iz Trbovelj. Svoji k svojim!

PO SVETU

Zveza narodov. Dne 12. t. m. se prične v Ženevi 29. zasedanje Sveta zveze narodov, kateremu predseduje češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Predsedstvo pri zasedanju namreč ni stalno, marveč prehaja od člana na člana. Svet zveze narodov sestoji iz devetih članov, izmed katerih jih pet stalno pripada velesilam, štirje pa malim državam, ki se od časa do časa na novo določajo. Svet opravlja tekoče posle in se sestaja po potrebi. Vsi sklepi sveta so soglasni; dokler ne pride med člani sveta do soglasnosti, se zboruje tajno. Pri sedenju zasedanja se bodo obravnavala po večini srednje- in vzhodno-evropska vprašanja. Nič manj kot osem perečih vprašanj je na dnevnem redu, ki se tičejo samo Gdanskega, poljskega pristanišča. K zasedanju sveta sta že odpovala tudi avstrijski zunanji minister dr. Grünberger in finančni minister dr. Kiebock, da dasta poročila, ki se tičejo Avstrije. Kot poročevalca s mednarodno razorožitve bo podal svoje poročilo tudi dr. Beneš. Skupščina (pele) zveze narodov, ki se pa vrši letno samo enkrat, se bo sestala šele na jesen v Ženevi in se je bodo udeležili najbrž tudi nekateri ministrski predsedniki velesil.

Vstaja v Albaniji. Po vsej Albaniji je tekom zadnjega tedna izbruhnila vstaja proti sedanji vladi v Tirani, kateri je do 31. pret. m. predsedoval Šefketbej Verlaci, od tega dne dalje pa ji načeljuje dotedanji vnanji minister Ilija Vrioni, katerega baje podpirajo vse politične stranke v Tirani. V Albaniji se že od nekdanj bore tri fevdalne rodbine za prevlado pod najrazličnejšimi pretvezami. Zdaj so se uprli različni rodovni poglavarji zoper rodbino Vrioni. Vstajo vodita polkovnik Clazezi Hasan in odvetnik Klisura, voditelja albanskega nacionalističnega gibanja. Z vstaši simpatizira, po poročilih listov, tudi večina zadnjih izvoljene albanske ustavodajne skupščine. Vstaja je izbruhnila najprej med severno-albanskimi rodovi, katerim načeljuje Redjep Salja. V ostalem pa je vse ustaško gibanje zastrto z neko tajnostjo. Polkovnik Clazezi je podal nekemu ital. časnikarju izjavo, v kateri povdarja, da se zanaša na moralno ital. pomoč in simpatije. Med Italijo in Jugoslavijo se vrše zdaj tajni razgovori, katerih predmet je italijanska vstaja. Gen. Borero, ital. poslanik v Beogradu, je odšel v Rim poročat o mišljenju in načrtih, ki jih v tem oziru zasleduje belgrajska vlada. Italija, to se vidi popolnoma jasno, se želi zopet okoristiti na račun Albanije in v škodo Jugoslavije. Na vse načine spekulira, kako bi se ugnedila v Valoni, znanem albanskem pristanišču, da si s tem zagotovi novo oporišče v Jadranskem morju za svoje prodiranje na Balkan. — Po poslednjih vestih je glavno mesto Tirana že padlo v roke upornikov. Po istih vestih so prešla na stran upornikov tudi katoliška plemena.

Nemirno stanje v Rumuniji. Iz Rumunije, kjer vladajo podobne notranje-politične (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj).

NOVICAR

d Dve pravici. V nedeljo, ko so se dogradili trboveljski dogodki, je bilo takoj aretiranih cela množica rudarjev, Orjunc pa so šele na pritisk javnega mnenja začeli zapirati čez pet dni. Dr. Žerjava, ki je moralni povzročitelj trboveljskih dogodkov, še niso zaprli.

d Samoobsodba. Glavni odbor «Orjunc» je dal vsem članom poziv, naj pred sodiščem vse taje, kar so jih obdolžili. To je popoln dokaz, da so delali zločine. Zakaj, če jih niso, jim ni treba nič tajiti.

d Ustreljenega Fakina so izkopali, da preiščejo, kako je bil ustreljen.

d Dva pogreba. Kakor baklja sta posvetila v gnilobo in propadlost današnjih razmer dva pogreba, ki sta se vršila v ponedeljek teden. V Ljubljani so pokopavali ustreljene Orjunaše. Danes je namreč popolnoma dognano, da so Orjunci šli v Trbovlje izzivat, da so prvi začeli streljati, da so na zverinski način umorili delavca Fakina in zažgali Rudarski dom. In vendar: pogreba v Ljubljani so se udeležili: 490 Sokolov, 154 oboroženih orjunccev, vojaška godba, častna vojaška četa s puškami, na vsaki strani krste podčastniki s sabljami, veliki župan, mnogo oficirjev, češki konzul in pri pokopu so vojaki oddali salvo. — V Trbovljah se je vršil drugi pogreb, pogreb orjunskih žrtev, izmed katerih sta bila dva stara blizu 70 let, torej sta gotovo po nedolžnem padla. Pri pogrebu ni bilo nobenega zastopstva, ne vojaštva, ne velikega župana, ne dr. Žerjava, ki nosi moralno skrivno na teh žrtvah. Nihče ni smel na pokopališče, namesto vojaških salv pa se je čul jok zapuščenih družin. — En teden po obeh pogrebi so sokoli dve noči popivali na Taboru ter imeli — kabalat.

d Kdo se zbira v Orjuni. Orjunci, kakor znano, smejo nositi orožje. Dalje Orjuna proglašajo kot odlično sredstvo v dosego svojih namenov silo. Dalje proglašajo Orjuna, da bo delala magari proti zakonu. Dalje poziva Orjuna svoje člane, naj pred sodnijo vse taje. Kaj mora biti in je posledica vseh teh okoliščin? Da se v Orjuno zatekajo tudi pravi poklicni zločinci. Zakaj neomejena raba orožja, dovoljena sila tudi proti zakonu ter dosledna tajitev pred sodiščem je naravnost sijajna vaba za take temne elemente, ki dobijo z vstopom v Or-

ne razmere kot pri nas, prihajajo v zadnjem času vesti o zelo odločnem odporu kmetске stranke proti nasilni Bratianujevi vladi. Narodna kmetjski stranki načeljuje gen. Avarescu, ki je prtpeljal zadnjih na shod v Bukarešt 50.000 kmetov pristašev, ki vsi odločno zahtevajo, da Bratianu, ki je zavozil zunanjo, še bolj pa notranjo rumunsko politiko, odstopi. Srd rumunskih kmetov se obrača zlasti tudi proti kralju oziroma proti knezu Stirbeju, ki vodi kralja in kraljico. Tudi vojaštvo se že baje nagiba na stran naroda.

juno naravnost »fajpas« za svoja temna dejanja. In tako se je res zgodilo. Tako so bili v Mariboru nekateri Orjunci svoj čas obsojeni radi poneverb denarja, pri vltomu v Lemežovo stanovanje so odnesli 400 Din in med požigalec Rudarskega doma se nahaja Orjunc, ki je predsedel v ječi že 15 let.

d Znamenja napredka in izobrazbe. V večernem vlaku, ki vozi iz Trebnjega na Mirno so Orjunci dne 8. junija napadli uniformiranega gasilca, menda delavca iz Pencatove tovarne v Mokronogu, starega krog 50 let. Rekel je le, da so vsa društva nepotrebna in tudi Orjuna, nakar ga je pričel Kolenc J. iz Mirne obdelavati z rokami. Na pomoč mu je prišel sodrug Orjunc Strah France in drugi. — Vprašamo gasilsko župo, če ji je ta slučaj znan, da tajnik požarne brambe na Mirni v vlaku divjaško pretepe uniformiranega gasilca? Kaj je pa žel. ravnateljstvo ukrenilo, da bo na železnici red? — Opozarjamo orožnike na ta slučaj.

d Najnovejša psovka. Najnovejša žaljiva psovka je, če komu rečeš, da je Orjunc. V Trbovljah so nekateri vložili tožbo za razžalenje časti, ker jih je nekdo naglal z Orjunci.

d Sokol in križ. Sokol ob vsaki priliki hoče pokazati svoje sovraštvo do krščanstva, celo ob pogrebu. Zaradi tega načelno neče iti za križem kot vsi drugi pogrebelci, temveč pred križem.

d Donava podira nasipe. Pri Bogojevu je te dni nanovo narasla Donava podrla pet metrov široki drugi nasip v dolžini 2 kilometrov in preplavila obsežne dele bližnjega ozemlja. Odnesele je tudi železniški nasip v širini 200 metrov. V Bogojevu je večino hiš zalila voda. Da je mogla voda zopet odteči, so morali severno od Bogojeva razstreliti nasip. Voda je nato upadla za 1.70 m ter je bilo s tem več občin obvarovanih povodnji. Pri nasipnih delih je vodovje potegnilo za seboj dva vojaka, ki jih niso mogli več rešiti.

d Lakota v Podonavju. Kakor poročajo iz Novega Sada, so živila v pokrajinah, kjer je pustošila povodenj, domala pošla in je lakota pred durmi.

d V Bohinju gremo v nedeljo, dne 13. t. m. vsi prijatelji orlovstva in krščanske prosvete. Tako bomo združili prijetno s koristnim v krasen izlet v divni Bohinjski prelepo prireditvijo bohinskih »Orlov«.

d Poročila sta se v Višnjigori dne 10. junija dolgoletna člana našega društva g. Franc Skubic, podpredsednik Orla s gđc. Angelo Novljan, tajnico orliškega krožka. Vrlemu orlovskemu paru želimo obilo srečel!

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostal trg 16.

d Redek jubilej. Na Kalu pri Šentjanžu obhaja letos tamkajšnji cerkovnik Ivan Mrak 80 letnico, odkar slušuje kot organist in cerkovnik po raznih župnijah ljubljanske in mariborske škofije. Blagemu, 78 letnemu starčku, ki je vse svoje moči vporabil pri cerkvi, naj bode Bog plačnik za njegovo trudapolno delo!

d Enajst občin opustošila toča. Dne 2. maja zvečer je silno neurje s točo ugonobilo do malega vse pridelke v občinah v okolici Fram, Poljskave, Pragerskega in Rač. Prizadetih je 11 velikih občin. Rž in pšenica je tako steptana v tla, da se še kositi ne da. Poslanci SLS so storili potrebne korake, da se hudo prizadetim gre na roko.

d Pozor! V več krajih po Sloveniji se je zglasil ruski begunec »Kozakov«. Pripovedoval je ljudem, da ima veleposestvo v okolici Petrova in da kupčuje z živino. Pri tem pa končno odide po dobri pogostitvi in ukrade, kar mu pač prija. Do sedaj se je že prijavilo več kot 25 strank, katere je ta podjeten mož na ta način ogoljufal za pogostitve in za manjša posojila, katere je dobil pod pretvezo, da nima drobiža.

d Usodna neprevidnost. Delavec pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani Anton Kokalj se je peljal iz Ljubljane v Veliko vas pri Litiji. Med vožnjo se je naslonil na še ne popolnoma zaprta vrata vagona. Na ovinku so se vrata sunkoma odprla in Kokalj je padel iz vlaka. Dobil je pri padcu tako težke poškodbe na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico.

d Grozen roparski napad sredi Belgrada. Dne 4. t. m. zjutraj okoli pol 7. ure so slišali mimoidoči iz menjalnice Hajina S. Medine v Kolarčevi ulici v Belgradu grozen krik. Takoj nato je planil iz menjalnice mlad fant, ves oškropljen s krvjo. Bil je kakor brez uma. V eni roki je držal krvav železen drog, v drugi pa kup bankovcev. Slučajno so tisti hip prišli mimo trije orožniki, ki so se takoj vrgli na mladega moškega. Le-ta se je besno branil in šele s pomočjo drugih ljudi se je posrečilo, da so ga obvladali in zvezali ter odvedli na policijo. V tem so drugi pohiteli v menjalnico, kjer se jim je nudil strašen prizor: Poleg odprte blagajne je ležal v luži krvi poslovođa menjalnice Gerson Mošič. Iz glave mu je lila kri in le iz stresljajev se je videlo, da še živi. Jasno je bilo na prvi pogled, da se je bil izvršil drzen roparski napad. Napadalec je priznal in podal obširno izpoved. Piše se Vasilije Teodorov Korješov, 22 letni ruski begunec, bivši dijak in Wranglov. Poslovođa Mošiča so pripeljali v bolnišnico. Njegove rane so težke, vendar ne brezpogojno smrtne.

Junak krščanske ljubezni do bližnjega. »Osservatore Romano« poroča, da je v Tucundubi (Para) v Braziliji po dolgem, junakem mučeništvu umrl apostol gobavih: kaptucin p. Daniel da Samarate. P. Daniel je nad 25 let deloval v braziljskih misijonih. L. 1908. je med gobavci našel to strašno bolezen tudi sam in ji sedaj podleгал. Zadnjih 10 let je živel popolnoma ločeno od drugih ljudi, celo od lastnih sobratov, posvečujoč se popolnoma strežbi gobavcev v tocundubskem lazaretu blizu Belema, kjer je tudi umrl. Ko se je prvič javila na njem

bolezen, je bil star šele 37 let in njegovi predstojniki so ga nemudoma poslali v Italijo, da bi tam dobil vso pomoč, ki jo premore medicinska veda. Toda zdravniki so izjavili, da je vsak pomoč izključena. P. Daniel se je nato napotil nazaj v Brazilijo, na potu pa je obiskal Lurd. Tam je molil: »Gospod, ako hočeš, me moreš ozdraviti.« Tedaj mu je odgovoril v notranjosti skrivnostni glas: »Nočem, pojdi v miru! Imel boš drugo milost in tvoja bolezen bo v večjo čast božjo in v največji blagor tvoje duše.« Od tega trenotka se je p. Daniel odrekal vsaki želji po ozdravljenju in se s pravo frančiškansko radostjo posvetil službi v čast božjo. Predstojniki so ga hoteli poslati v zavod za gobavce v Pernambuco, kjer je razvito cvetoče duhovno življenje, kar bi bilo nesrečniku gotovo v veliko olajšavo. Toda p. Daniel je vedel za drugo gobavsko naselbino v Tucundubi, kjer so bile duše še bolj bolne nego telesa, kjer so nesrečniki namesto molili, preklinjali, kjer je bila razpasena skrajna nenravnost. Tu je hotel p. Daniel delati in umreti. Njegovi predstojniki so na njegovo željo pristali in ga poslali med gobavce v Tucundubi kot kapelana. Gobavci so ga sprejeli naravnost sovražno. Celo umirajoči so odbijali vsako versko pomoč. Le tod in tam se je dobil kak gobavec, ki je še ohranil nekaj dobrega v srečanju ter je duhovniku skrivaj naznanjal umirajoče, katerim bi se mogel približati. V takih razmerah je delal p. Daniel osem mesecev. Na sv. noč 1914 je bilo prvič videti nekaj gobavcev pri polnočnici. S tem je bil led prebit. Plameneča patrova ljubezen, njegova neomajna krotkost in dobrota so polagoma omečile tudi najtrša srca in prejšnje bivališče prokletih se je izpremenilo v miren in svet krščanski dom. Tekom sedmih let je p. Daniel podelil osem tisoč sv. obhajil, imel osemsto pridig, podelil šeststo poslednjih sv. olj in blagoslovil petintrideset zakonov. Telesa so propadala, a duše so se razcvetale. To je bila tolažba p. Daniela. Vse, kar je bilo živga okoli njega, v vseh sedemdesetih celicah lazareta je videl samo strašno razjedeno človeška telesa. Njegovo lastno telo je živo razpadalo: ušesa ognjeno rdeča, nos razjeden, oči gnojne; na rokah je imel le še zadnje člene palcev in oba kazalca; ostalo telo je bilo, izvzemši prste na nogah, ena sama strašna gnojna rana. Izmed čutov mu je ostal le še sluh. Trpel je strašne bolečine. Kljub temu je bil vedno potrpežljiv, vedno je hvalil Boga, da ga je oblagodaril s tako boleznijo. Dne 25. marca t. l. je praznoval svojo mašniško 25 letnico, ob tej priliki mu je poslal sv. oče Pij XI. ljubeznivo pismo. Smrt je našla p. Daniela takorekoč v strelskem jarku. Kajti dokler je mogel slišati gorje okoli sebe, dokler je mogel dvigati roko v blagoslov, dokler mu je utripalo srce, da je mogel ljubiti svoje nesrečne brate v trpljenju, ni nehal izvrševati svojega duhovniškega poslanstva. Umrl je izčrpan do poslednje sile. Mučnik-svetnik, junak ljubezni do bližnjega, kakor jih rodi le krščanstvo. Njegovemu spominu se klanja tudi veri sovražno časopisje. — Brezverska »Domovina« seveda bo še nadalje sramotila katoliško vero ter lagala, da ne napravi niti enega socialnega dela. — Primerjajmo pa s tem patrom-junakom

orjunce, ki jih liberalno časopisje proslavlja kot mučenike!

MED BRATI IN SESTRAMI.

Dr. Besednjak v borbi za pravice svojih in naših primorskih bratov. Na seji rimskega parlamenta, 4. t. m. je prvič nastopil slovenski poslanec dr. Besednjak. Računajoč s položajem, je moral govoriti zelo zmerno in z velikim samozatajevanjem. V brk je povedal celemu parlamentu, da ogromna večina Italijanov ne pozna vprašanj in potreb sloven. in hrv. manjšine, čeprav so vsa ta vprašanja v pravi tesni zvezi z življenjskimi interesi Italije. Če si hoče italijanska politika pridobiti resnične simpatije slov. in hrv. naroda, potem je zanjo v prvi vrsti potrebno, da se čim bližje upozna z duševnostjo našega ljudstva. Ministrski predsednik Mussolini je sam osebno pred volitvami zagotovil za slovenske volivce popolno svobodo, toda poedine krajevne oblasti na Goriškem in v Istri so v najostrejšem nasprotju s tem zagotovilom dopuščale najgrša nasilja, ki so zahtevale obžalovanja vredne žrtve. (Po teh besedah je nastal na desni strani zbornice, kjer imajo svoje mesto fašisti, hrup). Da dokaže zbornici, da govori bridko resnico, je izročil vpricho celega parlamenta ministrskemu predsedniku Mussoliniju fotografijo volivca Ant. Stancarja, ki je ravno tiste dni v Gorici podleгал ranam, ki jih je dobil o priliki volitev v Ajdovščini. Dr. Besednjak je končal svoj govor z izjavo, v kateri je poudarjal svoje upanje, da bo ministrski predsednik dokazal svojo veljavo in da bo naročil krajevnim fašistovskim organizacijam, da spoštujejo pravice slovenskih državljanzov. Dr. Besednjakov govor je levica (opozicija) živahno odobraval.

Toča na Goriškem. V noči od pondeljka na torek (3. t. m.) okrog 3. ure je obiskalo goriško deželo hudo neurje, ki je napravilo po poljih in vrtovih večmilionško škodo. Toča, ki je padala četrti ure skoro suha, je oklestila skoro polovico dežele (od Kanala, po soški dolini, čez južni del Brd preko Gorice, trnovsko pobočje in vipavsko dolino do Št. Vida pri Vipavi). Najhujše je udarjena trta, žito, fižol, krompir, sadje in drugi poljski sadeži.

Učiteljska zveza v Trstu je namerala prirediti na Binkošti v Trstu koncert, na katerem bi pel tudi znani naš pevec Rijavec. Vlada je koncert prepovedala.

VOJAŠKE ZADEVE.

Vprašanje. Služil sem v bivši avstro-ogrski vojski in v armadi SHS skupaj 11 let 9 mesecev. Po predpisih starega vojnega zakona spadam do 1. 1927 v drugi poziv, a od istega časa dalje v tretji poziv. To imam zabeleženo v vojniški ispravi. Ker pa je sedaj izšel novi vojni zakon, mi ni znano, kako stvar stoji. Prosim pojasnila, kaj mi je storiti, ali me lahko kličejo na orožne vaje ali ne, kakor tudi v službu eventualne mobilizacije. Ali naj storim kakšen korak in kako? J. P. T.

Odgovor. Po novem vojnem zakonu spadajo vojaški obvezniki od 21. do dovršenega 40. leta starosti v »operativno« vojsko in od 40. do 50. leta starosti v »rezerv-

noc vojsko. Glede pridelitve v prvo oz. drugo grupo vam ni treba napravljati nobenega koraka. To izvrši vojno okrožno poveljstvo čisto avtomatično v običinskem spisku, ki se vsako leto po korekturi pošlje županstvu, ki vam izroči pralni raspored, iz katerega je razvidno kam ste pridoljeni. Kar se tiče orožnih vaj, določi vojni zakon, da se smejo vojaški obvezniki vsako leto pozivati na vežbanje in sicer: 1.) dokler traja njih obveza pri operativni vojski in mornarici do štiri tedne na leto in 2.) dokler traja obveza pri rezervni vojski in mornarici, do dva tedna na leto. Razume se, da ste tudi ob eventualni mobilizaciji lahko vpoklicani.

Vprašanje. Lansko leto sem bil potrjen. Ker sem gimnazijski dijak, se mi je nastop vojaške službe preložil do dovršitve študija. Bral sem v »Domoljubu«, da se morajo dijaki vsako leto meseca maja zglašiti za odgoditev vojaške službe. Ali je ta naredba še v veljavi? T. B. F.

Odgovor. Po naredbi, ki je veljala do najnovejšega časa, so morali vojaški obvezniki, ki so uživali kakšno ugodnost (n. pr. ki so bili oproščeni vojaškega službovanja), vsako leto ponovno dokazati, da imajo še pravico do te ugodnosti. Tako so morali dijaki, ki jim je bil nastop vojaške službe preložen, vsako leto meseca maja predložiti vojnemu okrožnemu poveljstvu potrdilo ravnateljstva, da so res še dijaki. Pred kratkim pa je izšla v tej zadevi nova naredba, ki določa, da morajo županstva v sporazumu z občinskimi svetovalci vsako leto uradoma poročati o eventualnih spremembah pravice vojaških obveznikov do uživanja vojaških olajšav.

d Prisega vojaških obveznikov. Poročali smo že v »Domoljubu«, da je ministrstvo vojne in mornarice odredilo splošno prisego vseh vojaških obveznikov, rojenih od l. 1903. pa do šestdesetega leta 1874, torej do 50 letne starostne dobe. O tem so bila obveščena županstva (z dopisom ljubljanskega vojnega okroga z dne 15. maja 1924 pov. br. 2334). Določeno je bilo, da bo to zapriseganje na dan rekrutovanja tam, kjer bo rekrutovanje, ali kakor se pravi po naši vojaški nabor. Vihar ogorčenja je nastal po deželi zaradi te nove modrosti vojaške uprave — v Belgradu seveda. Kaj bi pomenila ta nezmiselnost novotarija za naše može v današnjih slabih časih, ko marsikateri nima niti za sol in tobak, bo pač razumel vsak tepec, le ne tisti, ki izdaja take odredbe. Koliko nepotrebnih izdatkov bi nastalo tisočim in tisočim vojaških obveznikov, če bi morali po nepotrebnem zapravljati denar, ki ga drugje tako krvavo potrebujejo. In tu bi šlo na stotisoče! Koliko bi bilo pa še jeze, kletvine, če zamude časa sploh ne vpoštevamo.

Prejeli smo nešteto ogorčenih protestov, in gotovo jih je prejela tudi centralna vlada belgrajska proti odredbi proti zapriseganju. Kakor smo sedaj zvedeli, se je vojaška uprava vendarle zadnji trenutek — pač vsled protestov v javnosti — premislila, ko se je menda pogledala v čarobno ogledalo svoje modrosti, in preklicala svojo odredbo, da torej zapriseganje starejših letnikom odpade. Hvalili je za to ne bomo, ker je le popravila neumnost, pač pa priporočamo vojaški upravi, da naj takih nespa-

POLITIČNI ZAPISKI

ZAUPNIKI — POZORI!

1.) Ali je poskrbljeno, da bodo vsi naši na volišču?

2.) Opozorite vse, naj gredo volit že dopoldne!

3.) Poročajte takoj o izidu! Število za vsako listo oddanih glasov in število izvoljenih!

p Volivci novomeškega okraja pozori! Ali ste poučeni o razporedbi skrinjic na volišču. Zaponinite dobro, da so naše skrinjice prve v občinah: Dvor, Hinje, Mirna, Mirna peč, St. Peter, Prečna, Toplica, Velika Loka in Žužemberk. — Skrinjica SLS v Zagradcu je druga, v Trebnjem tre tja. — V Ajdovcu je naša prva in druga skrinjica. — Naše zaupnike prosimo, da one volivce, ki ne bodo brali tega opozorila, pouče, da bodo že pred volitvijo vedeli, katera skrinjica je naša. — Volitve bodo v nedeljo 29. junija t. l. od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Kraj, kjer se bodo volitve vršile, bo v večini občin tam, kot pri lanskih skupščinskih volitvah.

VRHNIČANI! NAŠA SKRINJICA JE PEVA! VSI NA VOLIŠČE!

p Program sedanje vlade. Ljuba Davidović je govoril na zboru zaupnikov demokratske stranke v Belgradu. Med drugim je povedal to-le zanimivost: Ko sem se pogajal s Pašičem za sestavo vlade, mi je on dejal: Mi smo proti sporazumu. Poskusili bomo s silo in če s silo ne bo šlo — v kar dvomim — naj gredo Slovenci in Hrvati, kamor hočejo. To je torej program vele-srba centralista g. Pašića in dr. Žerjav ga je s svojo Orjuno takoj začel izvajati v Trbovljah in v Ljubljani.

p Pašičev politični program. Prišli so kot bratje v hišo in so bili prijazno sprejeti. Ko so videli vse bogastvo, so se vrgli na domače in jih popolnoma oropali. Nato so jih neoborožene do mrtvega pretepli, hlobo pa prodali tujim razbojnikom.

p Davidovičev program. Na omenjenem shodu pa je rekel Davidović: Mi Srbi nikdar ne bomo dopustili, da bi se na tak način nastopalo proti našim bratom. Smo za sporazum in ker je za sporazum celokupno prebivalstvo Srbije, Hrvatske in Slovenije, razen izdajice in zagrizenih sebičnejev, bo do njega tudi prišlo, četudi je današnje stanje tako, da se moramo bati za obstoj ujedinjene države sploh. V takem kritičnem položaju smo poslali brzojavni poziv kralju in mi se bomo borili proti vsakemu do končne zmage volje srbskega, hrvatskega in slovenskega ljudstva.

p Za velikega župana v Ljubljani je imenovan dr. Baltič, v Mariboru dr. Pirkmaier, oba orodje v rokah dr. Žerjava.

p Razpust ljubljanskega občinskega sveta. Novi ljubljanski veliki župan dr. Baltič je na povelje dr. Žerjava na lastno roko brez vednosti ministrstva razpustil

metnih odredb več ne izdaja in ne razburja po nepotrebnem javnosti, ker je v današnjih časih razburjen že itak več kot preveč.

ljubljski občinski svet. Vzrok je, ker je ljubljanski župan branil avtonomijo ljubljanske občine in ker bi liberalne banke rade zopet prišle do vsega denarja Mostne hranilnice. Za vzrok razpustitve navaja odlok, da se v ljubljanskem občinskem svetu kažejo stremeljenja, ki so proti javnemu redu in javni varnosti. Ta razlog navaja vlada ob času, ko sama trpi, da oborožene tolpe Orjuncev nemoteno in pod vladnim okriljem delajo nasilja, grozijo z umoril in na vse strani merijo s karabinkami.

p Radič se sedaj mudi v Moskvi. Belgrajska vlada se radi tega peča z mislijo, da bi razpustila Radičevo stranko.

p Na večerji so bili prejšnji teden pri kralju na Bledu notranji minister dr. Srškić, ministrski tajnik Vilder in dr. Žerjav. Ostali so pri kraljevi mizi do enajstih.

p Grda hinavščina. Zadnja »Domovina« piše: Po ustavi so vsem plemenom in vsem stanovom zasigurane enake pravice in enake dolžnosti brez predprav. — Res bi moralo po ustavi veljati tako, dejansko pa za Slovence doslej še ni veljalo in ne velja. Poglejmo samo Orjuno, za katero Domovina nima primernih besed hvale in poveljevanja. Ali nima ravno Organizacija jugoslovanskih nacionalistov eno najkoruptnejših predprav, katere druge organizacije nimajo, namreč da smejo njeni člani imeti in nositi orožje. Kakšni grdi nameni tiče za vsem tem, ve najbolj Domovina sama. Se navaden človek (kaj šela organizacija) danes legalnim potom težko pride do orožnega lista. Naj nam le pove Domovina, v čem je utemeljena ta predprava Orjune. Sedanji režim korupcije in nasilja je v zavesti svoje moralne slabosti oborožil fašistične bande, da se ž njihovo pomočjo obdrži na vrhu. Pa se ne bo! To je naš odgovor, katerega naj si zapomni Domovina!

p Dr. Ivan Šusteršičev list Ljudski tednik se je postavil na stran Orjune in jo vneto proslavlja.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbna delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Po zelo nizki ceni naprodaj vsakovrstni domačega izdelka v veliki izbiri. — ČEVLI BOKS-ČEVLI po 900 kron. — Istotam se sprejme čevljarški POMOČNIK in VAJENEC. — Fran TRAVNIK, Trebnje, Dolenjske.

5 do 8 tesačev in 10 delavcev

RABIM za podiranje lesa. Plača dobra. Oglašiti se je pri A. TRŠAN na Jesenicah, Gorenjske.

NAZNANILA

n Zborovanje zaupnikov za sodni okraj Novo mesto se vrši v ponedeljek 16. junija točno ob 9 dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Po- ročal bo poslanec dr. Kulovec.

n Redni občni zbor Okrajne Kmetijske zveze v Novem mestu bo v ponedeljek 16. junija po shodu zaupnikov ob 10 dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Člani krajevnih kmetijskih zvez, o- sobito pa odborniki sodnega okraja Novo mesto, naj se zagotovo udeležijo občnega zbora.

n Podružnica Zupanske zveze v Novem mestu ima prihodnjo sejo 16. junija ob pol 9 dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Ker je isto- tam ob 9. uri shod zaupnikov, se gg. odborniki prosijo točnosti.

n Občni zbor — pevski koncert P. Z. bo le- tos v Cerkljah na Dolenjskem 27. julija. Spored je določen sledeče: Ob 9 skupna vaja vseh pri- glašenih zborov, ob 10 slovesna sv. maša, pri ka- teri bodo peli vsi zbori, po sv. maši občni zbor v Domu. Pop. pete litanije M. B., pri katerih bo pela vsa cerkev (ljudsko petje) in vsi zbori na koru. Po litanijah pevski koncert. Zbori okrožja so obvezani nastopiti in sodelovati tudi pri sveti maši, druge zbere vabimo, naj se priklase O. P. čimprej. Note za skupno petje dobi vsak zbor, ko se priklasi. Javiti je pa treba število pevcev, ki bodo v resnici nastopili. Agitirajte za udeležbo že sedaj!

n Pevska prireditel Ljubljanskega pevskega okrožja bo v nedeljo dne 10. avg. t. l. pri št. Ja- kobu ob Savi. Spored bo (običajni): Od 2—3 vaja v domu za skupno petje, ob 3 slovesne litanije M. B., po litanijah pevski koncert. Zbore pozivamo, naj se priklasio za sodelovanje in javijo P. Z. čimprej a) število pevcev, b) ime pevovodje in c) naslov dveh pesmi, ki jih nameravajo pri kon- certu peti. Nato dobe note za skupno petje.

Pevci! Vsi v naš grogi! Agitirajte že sedaj za to našo lepo prireditev!

n Počitniški kuharski tečaj za boljše kuho na dr. Krekovi kuharski-gospodinski šoli pri uršu- linkah v Ljubljani se prične dne 9. julija t. l. ob 8 zjutraj in traja do 23. avgusta to je 6 tednov. Tečaj je namenjen v prvi vrsti gospodinjstvom učiteljicam, udeležijo se pa tečaja lahko tudi druge gospodinjice, ki se žele priučiti kuhi.

Dopoldne se vrši pouk o kuhi (obed obsega 6—7 jedil); popoldne pa je tri dni vkuhanje oz. konserviranje sadja in sočiva, dva popoldneva in sobota ves dan se pa obiskovalkam tečaja nudi pouk v prirobovanju in šivanju oblek; (ob so- čilih ni namreč pouka v kuhi, nedelje so pa sploh dela proste).

Udeležence tečaja so lahko notranje in vnanje. Št. pogoji so precej isti kot lani: vnanje te- čaj vstevši tudi učinino ves tečaj 1350 Din, v- ranje pa ves tečaj 2400 Din vstevši učinino, hranilo, stanovanje, pranje itd. tudi posteljo razen odeje in rjuh, kar je posebej plačati. kaveje.

n Katoliško izobraževalno društvo na Bohinjski Bistrici vabi vse prijatelje krščanske prosvete k blagoslovljenju novega društvenega doma, ki bo v nedeljo, dne 15. junija. Isti dan popoldne bo jav- na telovadba jeseniške orlovske srenje in veselica, pri kateri igra godba jeseniškega delavstva.

n Na praznik presv. Trojice, dne 15. junija priredi Kat. izobraž. društvo iz Dola pri Ljubljani v prostorih Slov. kat. izobr. društva na Vrhpolju pri Moravah predstavo »Zupanova Micka«, veselo- igra v dveh dejanjih, s par šaljivimi kupleti. Pri- četek ob 3 popoldne. Vabimo!

n Poselska zveza. Obveščamo vse skupine Po- selske zveze, da se vrši centralni letni redni občni zbor Poselske zveze dne 29. junija ob 3 popoldne v prostorih Krekove prosvete, Alojzijevešče, Po- ljska cesta 4. Prosimo, da se ga sigurno ude- leže za na občni zbor izvoljeni delegati skupin. — Odbor.

n Finančna kontrola — sprejem novincev. V finančni kontroli je popolniti večje število pri- pravniških mest. Prošnje, ki morajo biti svoje- ročno spisane in kolkovane s kolkom za 5 Din, je naslavljalati na Oblastni inšpektorat finančne kont- role v Ljubljani, Stari trg 34. Prošnje je prilo- (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

SIROM · DOMOVINE

IZ PREDOSELJ.

Kolikor bliže je praznik sv. Petra in Pavla, ko bodo pri nas občinske volitve, to- liko živahneje se gibljemo. Nekdanji samo- stojni, ki se pa menda danes tega imena že sramujejo, so z velikim trudom sestavili listo gospodarske stranke, ki je v resnici dan- es najbolj pisana družba samostojnih, libe- ralcev, radikalov, orjunciev in vseh nezado- voljencev. Od Košnikovih ata, ki so za »de- mokratstvo« in ne za svojo »samostojnost«, postali ravnatelj kranjske gimnazije preko Pavovčevega očka v Britofu, ki jim od vekov strasno dobro dene in so strasno ponosni na prijateljstvo s kranjskimi škrieci pa do meče- tarja Ibrsarja z Golce, ki je postal od ljud- skih žuljev prebogati, da bi danes bil z ljud- stvom, take sorte može vodijo gospodarsko stranko v Predoseljih. Ni čudno potem, da se jim je le z obljubami grožnjami in na koncu še s prevaro posrečilo dobiti podpise za go- spodarsko listo. In ni čudno potem, da se taka slikana lista sedaj na vse plati trga. Po- štene može, ki so bili prevarjeni, je postalo sram te družbe in drug za drugim preklicu- jejo svoje podpise. In prav imajo. Pri nas pa raste zavest, da se od takih elementov ne damo voditi za nos. Posebno naslana orjuna, katere odtiden član je tudi nadebudni sinček Košnikovih ata, nam je pravi trepetek od- prla oči, da vidimo, kaj nameravajo z ljud- stvom gotovi prevaranti, ki od ljudstva zi- vijo, pa proti ljudstvu delajo. 29. junija bo- mo počteno pometli s takimi ljudmi.

KRANJSKA OKOLICA.

Gospodnje kranjske okolice smo se do- govorile, da ob ponedeljkih v Kranju ne sto- pimo v nobeno trgovino, ki je na strani or- junciev in ki je zagrizeno sokolska. Ljudi, ki nam pohajčujejo mladino, ki podpirajo vele- srbsko vlado, da nas odira z vedno hujšimi davki, ne bomo podpirale. Ljudem, katerih časopisi nas zmerjajo z butci in ki se nor- čujejo dan zadnem iz naše sv. vere in naše vernosti, ne bomo nosile dobičkov. Gospos- dje kranjske okolice — ne pljuvajmo v last- no skledo in ne redimo gadov na lastnih prsih, imamo dovolj lastnih trgovcev in k tem bomo hodile.

SENCUR PRI KRANJU.

Krč z Visokega je rekel: »Močem biti žu- pan!« (priče na razpolago) in si zato tudi na vse kriplje prizadeva. Menda bo to tudi nekoliko vzrok, da bi se bila pred kratkim s Cvetom skoro stepla, da jih niso z veliko težavo pomirili. Seveda, Cvet je tudi kandidat za župana, kakor se govori! Kaj bo pa s Kovačem? To so težave! Neki hudomušen človek je svetoval takole: Krč naj ostane še za naprej Pašic, ker to je precej hujša zverina kot župan. Cvet naj postane veliki župan, Kovač naj bo bolj ta mali župan, ta pravi župan pa naj osta-

Žiti: a) npravstveno spričevalo pristojnega župa- nstva; b) izpričevalo državnega zdravnika; c) krstni list; d) šolsko izpričevalo; e) vojaško listino, in e) pri nedoletnih roditeljsko ali varuško dovolilo. Priloge a), b) in c) morajo biti najnovejšega da- tuma in kolkovane z 20 Din, e) z 10 Din, d) s 5 do 30 Din oziar. kot priloga 2 Din, dočim so ori- ginalne vojaške listine kolka proste.

n Izgubila je na binkoštno nedeljo neka o seba okrog 600 kron v knjižici »Večna molitev« Pošteni najditelj se prosi, naj pošlje denar v fa- rovž na Vrhpolje, pošta Moravče, Gorenjsko.

d Dekle popolnoma slepo, brez star- šev, želi vsaj par tednov počitnic, in sicer kje na deželi. Zato se potom časopisa obrača z uljudno prošnjo do vseh blagih kmetijskih družin. Kdor jo sprejme, naj piše na Ivan Vodiškar, Zadobrova 13, p. D. M. v Polju pri Ljubljani.

ne še za naprej žandar Zeleznikov. Pa šalo na stran! Ljudje, ali res ne izprevidite, kako se teh par ljudi igra z občinskimi interesi? Ali naj še za naprej komandira našo občino zagrizen liberalce in Zerjavove Zeleznikar? Ako zmaga Kreeva li- sta, bo ta zli duh kakor doslej po navodilih Zer- javovih sejal seme razdora in sovraštva med vrste občinskih odbornikov. Mi hočemo miru, ne pa sovraštva, zato pa proč od občine s takimi ljudmi, kakor sta Krč in Zeleznikar! Kaj je naredil ta Ze- leznikar pred par dnevi z nekim volivcem? Pre- govoril ga je, da se je pustil zapisati na Kreevo listo, daš je bil vpisan že na drugi listi. Uboji človek, ki ni vedel, da se to ne sme, je moral zna- plačati visoko denarno kazen in je izgubil volilno pravico. Tako dela ta človek z ljudmi! Ali preskri- ljeno je, da bo o tej stvari govorilo še državna pravda? kajti kaznovan mora biti pravi kri- vec, ne pa nedolžni volivec, ki se je dal zapeljati. Volivci! Naše geslo je: proč od občine s takimi ljudmi! Hočemo v občinskem odboru mirno sode- levanje vseh stanov brez hujškanja in sovraštva. Kdor je za to, bo volil SLS. Naša skrinjica je prva in četrta!

V orjanski bitki v Trboviah po nedolžnem ustreljeni rudar Ivan Rozina, star 68 let.

LUZE PRI OLSEVKU.

Pri nas se lažejo Kreevi pristati, da vsa du- hovščina drži s Kream in njegovo listo. Da boste videli, volitve, kako debela laž je to: na listi SLS sta dva duhovnika, na Kreevi pa nobenega. S takimi ljudmi si bo Hlebec malo pomagat. La- žanci ga ne bomo volili, ga predobro poznamo še od takrat, ko je bil pri gasilcih. Mi bomo vsi ve- lili Slovensko ljudsko stranko, ker so na njeni listi moške iz naše vasi, ki jim bolj zaupamo ka- kor pa Hlebec. Naša skrinjica je četrta.

DOBROVA PRI LJUBLJANI.

Dne 9. junija so imeli tudi pri nas samostojni shod. Naš kramar iz Brezovice je rohnol proti kle- rikalcem, da so oni davke vpeljali, da pa bodo sa- mostojneži jih odpravili ter žandarje itd. Uboji ljudje, ki takim bedarijam nasledajo. Sicer so pa poslušalci ta shod bolj za šalo imeli in je bil tudi hitro končan.

SKOČJAN PRI MOKRONOGU.

Po prizadevanju našega poslanca Sušnika smo dobili s 1. junijem vsakdanjo pošto zvezo z Mo- kronogom. Gosp. poslanec se za trud in prizadeva- nje najlepše zahvaljujemo. — Občinske volitve na našo občino bodo v nedeljo 13. julija. Kmetijski list je že lagal, da je naša stranka prosila za kom- promisno listo. V resnici je pa samostojna stranka predlagala kompromis ter nam milostno ponudila par odbornikov, ki so jih sami — seveda po svo- jem okusu — določili. Ker pa hoče naša stranka neodvisno delovati, je odklonila ponudbo in sama vložila listo. Zrebr je odločil, da bo naša skrinjica druga. Naši možje volivci, vrzite na dan voliet kroglico v drugo skrinjico!

HUDO PRI RADOMLJU.

Na praznik vseobehoda je ustanovil g. agrarac Janink iz Ljubljane, pri nas društvo fantov in deklet, menda na zahtevo g. Petra Rejca, ki da je neobhodno potrebno to društvo, ker drugače bo samostojna misel izgubila na Rudem in v okolici. Fantje in dekleta, kateri ste bili navzoči, gotovo ne veste, da vam v tem društvu ne bodo dali drugega pouka, kot ucepili vam bodo mrtno da stranke postenja in dobre duhovščine. Priprava vam pa: vprašajte Petra, kaj ne ustanovi skupščinskega prosvetnega društva, katerega član je bil, predno je postal navdušen »sokoli in napredjak«.

STANGA PRI LITIJ.

Dolgo vrsto let je pri nas poveljal organček Cvek, raval proti g. župniku in dolaj nemre med ljudmi, enkrat (leta 1911.) je celo nameraval za hrabro sesti na županjski stol trebeljovske občine, kar mu je pravdomno preprečil rajal predganjski župnik Jaklič, med vojske je dobavljaj živino za orar tako pristransko, da je samibal pred hlevi svojih ljubljencev, ki so mu v zahvalo vozili žito, pri revščini pa, ki se niso mogli odkupiti, ni bilo milosti. Jeseni leta 1921. sme se oddaliti, ko je odšel na Prezganja, vedeli pa smo vsprej, da bo tam oblekel ovčje obleko, v sreč pa bo ostala valjka narava. In res. Z njemu lastne priljenosti so si je enal pridobil srca nekaterih mladih nezaseda gospodarijev, ki naj bi mu ugledili steno de županjskega stola. In začelo se je spletkariti proti vzornemu županu Galeta s gldimi lažmi, kontne so se zvezali s samostojneži in nastopili proti svojemu županu. Tudi k nam so prišli po podpise, pa še nikdar se ni nihče iz naših moč tako nore delal, kot so to storili Cvekovi agitatorji v sedanjem volivnem boju. Cvek nas še vedno po strani gleda, ker pa rabi naših glasov, je sprejel nekaj naših moč na listo, vplaval pa se na mesta, kjer ne bodo izvoljeni, samo, da bi Stangarji ostali brez zastopstva v občinskem odboru. Prva mesta se si razdelili Volavljaji. Mi smo pa spoznali prevare, zato bomo volili zopet Galeta, naših moč vs se uprli sto: Po Pangretu in Spanu nam samostojnež Cvek županil ne bo.

DOBROVA PRI LJUBLJANI.

Dne 8. junija je imela SLS volilni shod na občinske volitve. G. dr. J. Breje je v dvournem govoru pojasnil delovanje SLS v polni dvorani izobraževalnega društva, med navdušenim odobravanjem navzočih volivcev. Na shod sta prišla tudi nosilca 2 drugih kandidatnih list. Medklie demokratska Glaviča o »Zaloški cestie je govornik temeljito zavrnili, tako, da Glavič ni več čakal nadaljnjih izjavanj ter je s samostojnežema hitro odkuril iz shoda. Je bilo pa prevročel imamo 8 kandidatne liste. I. SLS, II. delavska, III. samostojna. Seveda se samostojni s svojim pravim imenom ne upajo na sverlo, ampak kot gospodarska stranka. Ubogi delavci, ki se daje tako za nos voditi samostojnežem in demokratom. Zvezali so se s njimi po demokrati. Z njihovimi glasovi bi samostojneži radi prišli na krmilo, ker dobro vedo, da sami temeljito propadejo. Delavci! Ali se res se bodete spametovali Pomagate se v drugie svojim največjim nasprotnikom, namesto, da se oklenete edino prijateljice kmeta in delavca SLS. Na njeni listi imate svoje prave zastopnike! Torej na dan volitve 15. junija vsi vrzite kroglice v prvo skrinjico in se ne dajte motiti!

HOMEČ.

Zvesti Pueljovi pristaši, ki se še vedno trkajo na prsa, da so ponosni na svojo samostojnost, se sestavili za občinske volitve »Gospodarsko-delavske liste«. Ker so pa začeli med delavstvom, kakor tudi kmetski s agitacijo, volite vaše liste, naša je delavska, opozarjamo v prvi vrsti delavce, da si natančno ogledajo to listo, katere ži mesec dni slovi po občini kot delavska lista. Na prvo mesto sta vabukac so dali moža, za katerega bi na vse zadnje delavci tudi bili, če bi imel kak značaj, da bi je velik gruntar in kot tak jako slaba primera s delavcem. Ostali razen enega delavca, za katerega ne pojмимо, s kakimi zvižkami so ga privabili, so pa vsi znani stari samostojneži in največji posostniki v občini, kateri so po večini kandidirali pri zadnjih občinskih volitvah kot najzagrizennejši samostojneži in s tem sovražniki delavstva na programu samostojne kmetijske stranke. Med njimi je še celo mož, ki je pred in med vojno sele ponudno s klobukom v roki hodil po farovski veži. Delavci! Vprašama vas, ali se še spominjate, kde

je pisal v svojem glasilu, da delavci premalo žasa delajo, ter da imajo preveč plaše? — Kdo? — Samostojna kmetijska stranka in njeni svesti pristaši, kateri sedaj vpiljejo: naša lista je delavska. Sliši se, da se sedaj delavstvu grozi, da kdor ne bo s njimi volil, bo strdal iz Starelove tovarne. Pred take agitacije vas svarimo, drugače bomo storili korake na merodajnem mestu. Dalje ne sliši, da če smagajo, bode vsake nedelje po gostilnah godba in ples ter, da bode snili doklado na vino. Mar mislite, da bode potem vino cenejše? Ne! Vzemite si za zgled občine, kjer nimajo občinskih doklad, le gostilničar ima več dobika! Delavci in kmetje! Kadar pridejo zopet k vam s agitatorji volite našo delavsko listo, jih vprašajte, kakšen program zastopa njihova? Jasno je, da ne bodejo dobili pravega odgovora! Zato jim pokalte vrata, 29. junija pa vrzite kroglice v skrinjico SLS.

OBČINSKE VOLITVE NA JEZICU.

Volivci, meje in fantje! V nedeljo 15. junija boste s kroglicami odločili, kdo naj 8 leta vodi občinsko gospodarstvo. V vaših rokah je, da preprečite nakane takajšnjih liberalcev Hvasnje in drugih, ki nameravajo, če dobe večino, s občinskimi denarjem podpirati nasprotnike in na občinske stroške stisne sokolaki dom V vaših rokah je, da preprečite da vam ne bodo liberalci in socialisti ob novem letu sopot naložili občinski davke na zemljišča in obrt, ki so ga naši močje po težkem boju odpravili. V vaših rokah je, da ne bodo za občinski denar, ki je vaš denar, nekateri liberalci bres dela stivili. Ali veste, da govorje, da njihov župan, če dobe večino, ne bo zastopj delal, ampak ga bodo s vašim denarjem dobro plačali. Ali veste, da nameravajo nastaviti, če dobe večino, še dobro plačanega tajnika? Ali veste, da se redke občine, v katerih se gospodari tako počeni in počeno, kakor pri nas, ko je občina v naših rokah, Ali hočete imeti za župana nezakusnega trgovskega pomočnika? Ali pa socialisti Jakopiča, ki se je zvezal s pretopskimi Orjunaši? Ali hočete, da vam županuje kakšen liberalce, ki ne bo poslušal vas, ampak bo hlapce ljubljanski Orjunev? Le pomislite, kako je Hvasnja isdal se celo samostojne in sahajal skrivaj k dr. Zorjavi, doma se je pa hlinil samostojnež. Takega človeka sedaj gotovo ne bo noben kmet in noben delavec volil. Ali pa hočete za župana tiste, ki se hvajli, da bo tisti dan, ko se bo pripeljala občinska kasa v njegovo hišo, za občinski denar kupil vina in šnopsa za svoje volivce? Vse to premislite in ne bo težko se vam odločiti. To premislite tudi tisti, ki iz katerihkoli pomislekov nameravate ostati doma. S tem, če ne greste voliti, pomagate največjim sovražnikom našega kmečkega in delavskega ljudstva. Zato pojdite v nedeljo vsi do zadnjega na volišče in vrzite kroglice v P E V O skrinjico, ki je skrinjica naše postene SLS. Pometite dobre s Zorjavimi razbojniškimi in morilskimi Orjunci in delavskimi izdajalci in volime vsi do zadnjega SLS.

TOMAČEVO.

Marsikdo od Tomačevcev se te dni vprašuje, kaj bom napravil v nedeljo, na dan občinskih volitev. Volivci! Ako pogledamo vse tri liste, ki so vložene, potem sa nas ni nobenega pomisleka, za katere oddajmo v nedeljo svoje kroglice. Edino lista SLS kandidira na sigurnem mestu dva najodličnejša naša vaščana, gg. Sleznika in Urbanca, dočim ostali dve listi nimata niti iz Tomačevega niti iz sosednih Jarš niti enega moža-kandidata na sigurnem mestu. Če hočemo tedaj, da bomo imeli v občinskem odboru zagovornika svojih vaških koristi, potem volime vsi bres razlike gg. Sleznika in Urbanca, ki kandidirata na listi SLS. Skrinjica SLS je prva. Vanje bo v nedeljo, dne 15. junija vrgel vsak Tomačevcevo svoje kroglice.

BOHINJSKA BISTRICA.

Kamen do kamna palača. Tako smo se tolažili, ko smo v naravnost težkih razmerah začeli sidiati društveni dom. Bila je dareljivost naših vrlih bohinjskih gospodarjev izredno velika, mladi fantje pa so delali kuluk in hiša je rasla. Ni še žisto dovršena, pa vendar toliko, da je bodo prevzvišeni g. kneroško v nedeljo, dne 15. junija blagoslovili. Da povzdignejo slovesnost tega dne in da izkažejo hvalenost vsem darovalcem in podpornikom, bode naši mladi Orli privredili velik javen nastop, s družen s telovadbo in vrtno veselico. Na taboru bodo odlični govorniki nudnovevali kršanske starše in mladino za kršanske vzgoje in prosveto in razložili velikanski pomen novega doma, ki naj bo adelo ognjišče našega društvenega

življenja. Vabimo vse prijatelje od blizu in daleč, da pridejo ta dan v Bohinj in se udeležijo naše slovesnosti.

PREZGANJE PRI LITIJ.

Početja organista Cveka, ki se še vedno sili na kor, čeravno bi se zdavnaj moral zapustiti službo in cerkveno hišo, se je pokazala v pravi luči. De sedaj je bolj prikrilo ruval proti »Orlu«, društvu in županu Galeta potom svojih pristašev, ko smo pa v zadnjem dopisu raskrikali njegovo dvočlost, se je moč zatekel tja, kamor spada, k samostojnežem v »Kmetijski list«, kjer oznanjuje, da je najboljši človek in prijatelj kmetskega, g. župnika uči ljubeti do bližnjega in mu grozi, da so žuki (veličina Cvek) gospodar občine in da bodo napravili red. V dopisu pravi tudi, da se je zela fara dvignila in zahtevala od župnika, da Cvek še naprej vodi cerkveno petje (bari: da še naprej vodi oštarijo in molze denar od ljudi) župnik pa, da prestira želje faranov. Mi pa povemo, da ta cela fara, ki se je dvignila proti g. župniku, so od Cveka nahujskali nekateri Volavljaji, ki se niso samo »dignili«, ampak prav po receptu samostojnežev razbili društvene predavanje, vpili pred »farjem«, pri tem pa zagojavljali g. župnika, da ga imajo radi. Na pripombo župana Galeta, da take počenja samostojneži, se je »bodoče župan Pangre še bolj »dignil«, zagrozil s denlesce proti županu in rekel: »Se ene rec, pa je dobič.« Kake »dobre človek in prijatelj kmetske je Cvek, se pa kaže poleg druge »ljubeznje, s katero je »osreževalc našo ljud, posebn to, da je med vojske, v času največjega gorja dri naše kmetije s tem, da je pobiral živino in prazni naše hleve, in taki naj dobijo v roka občine? Gospod Cvek, nismo se pozabili vaših »dobrote in, če se še tako skrivate sa Pangreta in Spana, ne bomo volili lista, katere duševni oči ste vi, ker sa samostojneže še niso zrela tla pri nas, pa, če se še ste dopisov skuje v vaši kovačnici za »Kmetijski list«.

TREBNJE.

Umri je v Trebnjem dne 7. junija endotni mnogoletni cerkovnik in posestnik Ignacij Sila po dolgi in mukopolni bolesni v 72. letu svoje starosti. Ze pred več leti je bil osteplel in sadnja lista vedno bolan ležal v postelji. Prenajal je svoje žalošne stanje s obendovanja vredno potrpežljivostjo in sedaj ga je Bog rešil njegovega trpljenja. Naj v miru počiva!

CERKLJE PRI KRŠKEM.

»Domovinec lašel — Da ne delamo krivice povemo: laše, kder vedoma drugače govori, kakor misli (ve). — Dopisnik v »Domovinec« dne 6. junija prav dobro ve kot član doseadanega občinskega odbora, da ni bilo v nobenem proračunu občine kakoga tiska, določenega za cerkev ali svonove! In vendar dopisnik »Domovinec« to trdi. Zloba grda! Kar se tiče župnikovih hinavcev, bodi odgovor ta-le: župnik nima lastne stranke in torej nikakih svojih pristašev. In če teh ni, tudi ni govora ne s hinavci in ne o eponentih. K sklepu vas pa vabimo, da le polžite samosvestne gospodarje (tudi tiste, ki je še pod kuratelo) in napravite občinske volitve! Mi smo namreč občinske volitve še ugotovili, ker je bila vložena samo lista SLS.

SORA PRI MEDVODAH.

Pri zadnjih občinskih volitvah smo imeli ene samo listo, sedaj bosta pa dve. Nosilce liste in županjski kandidat je g. načelnik gasilnega društva Kušar-Beve iz Drage, ki je nadvse »spodoben« za župana. Kandidati so med drugimi tudi Feliks Tratnik, Ivan Barle, Vinko Križnar, Ign. Volčič, čevljar, Franc Berčič iz Sore itd. Med predlagatelji pa se podpisani Gašper Pečnik, krojač Gaber iz Drage, Ivan Falešič iz Sore, Franc Blaznik-Lahove ali Kačman in še par drugih. Ze ta imena kažejo, kako imenitna lista je to. Če bi smagala ta lista, bo posebno za ceste dobro, ker je med podpisanimi precej častnih inženirjev, ki pogostokrat merijo ceste. Tudi si po večini in same »bogatostnost« se upajo v cerkev, temveč ostajajo najraje kar zunaj ali pa doma. Med kandidati in predlagatelji te liste

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačvine za moške obleke

A. A. R. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16

je tudi tisti, ki so pošiljali v Domovino znane lašnje dopise o g. kupniku in g. nadučitelju! Ko smo zvedeli za to listo, smo šli gledat v pratiko, če ne kaže morda prepusta. Ta lista nam je napravila veliko zabave, v tem oziru se jim je izvrstno posrečilo. Voliti pa te liste ne more nobeden, kdor ima le še količnik razuma in srca, vsakega bi moralo biti v dno duše sram, kdor bi dal kroglice takim ljudem, ali kdor bi sploh doma ostal in tako pripomogel tej listi do več odbornikov. Torej 21. junija vsi na volišče in volite le druge skrinjice!

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Na Vidovo nedeljo vsi na volišče! Komur je mar blagor občine pa red in poštenje v občinskem gospodarstvu, kdor je za avtonomijo Slovenije, kdor je proti Zerjavovim pretepaškim Orjuncem, ta bo vrzel kroglice v prvo, drugo ali tretjo skrinjico. — Novi zvonovi za župno cerkev in za podružnico na Glinici so bili vliiti v četrtak, dne 5. junija v Mariboru. Če jih bo potrdil glasbeni strokovnjak, jih bomo slovesno posvetili v nedeljo po prazniku sv. Rožnjega Telesa. — V tukajšnji zvonarni v St. Vidu je bilo dosedaj posvečenih 28 zvonov, vlikih pa 86.

MEDVODE.

V zadnji številki Domoljuba smo poročali, da je g. Zerovnik dal iz občinske blagajne 5000 K podjetniku Iv. Kožuhu. G. Zerovnik nas je prosil, naj pojasnimo, da je izplačal teh 5000 K glasom sklepa občinskega odbora.

BEGUNJE PRI CERKNICI.

Zadnjo majnikovo nedeljo je dobila podružnica Bezuljak tri nove bronaste zvonove. — Dne 15. junija nas čaka zopet lepa in zanimiva slovesnost. Starotrsko orlovsko okrožje napravi na prijaznem Kožljaku celodnevno orlovsko prireditev. Začne se ob 10 dopoldne s cerkvenim govorom, Sv. maša bo na prostem. Govorila bosta dva govornika iz Ljubljane, igrala bo godba iz Logatec, telovadili pa bodo Orli in Orlice iz cele cerkniške dekanije. Vsi domačini, kakor tudi okoličani ste prijazno vabljeni. Ne bo vam žal, ako pridete.

SMARJETA.

V naši občini nastopi prvič gospodarska stranka, ki si ne upa s pravim imenom na dan. To ni nič drugega kot Zerjavova stranka, ki pomaga sedaj v Belgradu Pašicu prazniti državne blagajne na račun žuljev našega ljudstva. Kandidatno listo te stranke je skrpel tukajšnji gostilničar Karlovšek in sicer s šnepestem in goljufijami. Na listo je nabral nekoliko nočnih razgrajčev in traven premočil par poštenih mož, ki pa bodo gotovo, ko spoznajo svojo zmožnost in namene te stranke, svoje podpise preklekali. To namreč pričakujemo od njih vsi pošteni občani. Karlovšek naj se pa nikar nad tem ne razburja, kajti mi imamo dokaze, da dobiva vsa navedila od Zerjavovega zaupnika iz Novega mesta.

SMARTNO PRI LITLI.

V nedeljo, dne 15. junija po prvi sv. maši se bo vršilo veliko zadržno predavanje v Društvenem domu. Predaval bo g. Borc iz Kamnika. Ker smo ravno uredili zadrzne prostore uredimo tudi zadržno misel. Zato se vsi zadržniki vabite, da se zborovanja udeležite.

RIBNICA.

Sicer nimamo navade drugače mislečih ljudi osebno omenjati, ako niso v javnosti preglasni, o trgovcu Miklavcu, ki trguje v Bukovčani hiši v Ribnici, pa moramo v pouk našim ljudem vendarle nekaj zabeležiti. Ob priliki obžalovanja vrednih trboveljskih žrtv se je ta možakar razkoračil v najeti prodajalni nad Jugoslovansko tiskarno, češ da pri nji samo duhovniki bogate, nad oštarijami, ki da jih v Ljubljani vodijo župniki, nad kletjo, v kateri da ljubljanski škof prodaja vino, nad nebesti, ki da jih ni, in nad starim Bogom, o katerem je dejal, da ga bodo dejali liberalci v špirit, in bo prišel nov Bog, ki bo liberalcem bolj naklonjen, kakor je bil stari. Naj iz tega naši ljudje izprevidijo, kako se liberalnim objestnežem predebro godi in kako visoko sega njih izobrazba. Ni čudno, ako ti ljudje pitajo vaščane s batee, ker hodijo v njihove trgovine poslušat take neslanosti. Ljudje božji, v Pirkičevi, Onkševi in Novakovi trgovini nikoli ne žujete takih stvari. Pustite v miru ljudi Miklavčevega kova, pa bodo kmalu sami za — v špirit.

SMARJE POD LJUBLJANO.

V naši občini so za občinske volitve vložene tri kandidatne liste, Slovenska ljudska stranka, Narodna delavska lista in Narodna kmetijska stranka (kakor da ne bi ljudstvo bilo narodno!). Zanima nas posebno zadnja. Samostojneži so propadli in love se sedaj za Zerjavov frak. Svoje prave barve ne upajo pokazati, ker vedo, da bi jih spoznal vsakdo, če bi nastopili pod svojim pravim imenom. Za to stranko se je prišel na Binkoštni ponedeljek poganjat Macen iz Ljubljane. Mi tega moža dobro poznamo, je tajnik velesrbske demokratske stranke, t. j. tiste stranke, ki je nas Slovence že tolikokrat izdala. Kdor hoče, da ga bo balkanski jarem še bolj gnil, naj kar voli s to stranko. Komur ni svetovati, mu ni pomagati. Rudolfa Pompeja, našega postajnega odpravnika, pa že itak vsi poznate. On bi rad komandiral vso Smarsko občino. Volitvi bodo v nedeljo povedali, ali hočejo res biti njegovi hlapei. Kar nas je zavednih, nas tak možakar ne bo komandiral. Vsek nas volitve bo žel v nedeljo samozavestno na volišče in volil SLS, ki nas vodi v boj za slovensko avtonomijo. Njena skrinjica v naši občini je druga.

GROŠUPLJE.

Samostojneži kandidirajo pri nas na prvem mestu Jožeta Kadunca (Podjezar), ki je v svoji omahljivosti že po zadnjih volitvah izročil občinsko gospodarstvo samostojnežem v roko, da se delali z občino kakor svinja z mehcom. Kdor hoče na občini kinovec namesto mož, tisti naj vli s samostojneži. Kdor pa hoče, da bo v občini red in da bo tudi na Grošupljem prišla do veljave misel avtonomije, za katero se v teh dneh tudi pri občinskih volitvah bori ves slovenski narod, bo pa volil našo avtonomistično stranko. Slišimo, da hočejo na Grošupljem liberalci ustanoviti Sokola. Tisti starši, ki hočejo, da njih otroci postanejo srbaki hlapei in sovražniki vere, naj vpišejo svoje otroke v to društvo. Drugi naj bodo tem potem opozorjeni.

JURKLOSTER.

V sredo dne 4. junija 1924 so rubili tukajšnjega provizorja, in to radi do sedaj še neplačanega zbona, katerega so nekateri jurklosterski buhači in širokoustneži pustili z veliko slovesnostjo ohesiti ter ga dnevno radi poslušajo. Tukajšnji gospod je izgubil radi tega nesrečnega zbona že svoje lepo posestvo — a 4. junija so mu vzeli še kravo, svinjo in polhišo. V zabralo za njegovo dobrosočnost so ga pa hodili gotovi hinavei obrekovati na merodajne kraje in ga dnevno opravljajo na vse pretege! Za vsako malenkost stavijo ogromne, neopravičene račune — ter skrebe le za to, kako bi na račun cerkve in ubogega duhovna obogatili. Neki posestnik na Volcu, ki se šteje za bogatina ter obdelava druge s priimkom obrežec — je bil celo tako umazan, da je zahteval še tistih ubogih 100 Din nazaj, ki jih je podaril za zvon. Ta in pa vsi tisti farizeji so zakrivil, da je bil današnjega dne ubegi g. provizor zarubljen. Sramota za vso jurklostersko dolino, zlasti pa za one skopuse mogote, ki poslušajo dnevno glas neplačanega zbona, ter gledajo mirno, kako rubijo njihovega dušnega pastirja.

HOTEDRSICA.

Neizprosna smrt je ugrabila iz zavedne kršćanske hiše vzornega in ljubkega 13 letnega Ivana Albrehta. Pokojni je bil za svoja mlada leta nenavadno duševno in telesno razvit. Bolehal je že dalje časa, na Vnebohod pa je naglo po prejetju sv. zakramentov izdihnil. Pogreb je bil zelo ginljiv in veličasten. Kot članu Orla so mu izkazali zadnjo čast domači odsek, logaški in vrhniški z zastavami. Med sprevedom je svirala orlovska godba iz Logatec in pevec so mu na grobu zapeli tri žalostinke. Marsikateremu se je solzilo oko, ko so polagali poleg očeta toliko obetajčega njegovega naslednika v prezgodnji grob. Počivaj, dragi Ivan, v miru, žalujejo naj pa potolaži večni Tolažnik.

SV. LENART NAD LAŠKIM.

Dne 21. junija bomo imeli pri nas občinske volitve. To pot nastopijo dve stranki: SLS in SES. Naj se naši volitvi zavedajo svoje dolžnosti v tem, da nobeden ne izostane in da vsi oddajo svoj glas SLS, koje skrinjica bo na prvem mestu. S tem bo naše ljudstvo pokazalo, da razumeva sedanji položaj. Za naše nasprotnike se trudi pri nas celo orjuna, eden po številu in ta celo tak, ki ima odgojo naše mladine v svojih rokah. Pač lepa bodočnost se nam obeta. Na nasprotni kandidatni listi čitamo imena treh od ene hiše, katere so pridobili za svoj namen s peskom. Mi pa vsi, ki se

ne damo slepti v nobeno obljubo se udeležimo polnoštevilno in oddamo svoj glas SLS.

VRHNIKA.

V gostilniški sobi sedi desetorica resno zamisljenih mož. Na levi in kretnjeh je poznati važnost trenutka: občinske volitve. Pa povzame besedo g. Dorde: »Gospodje! Največji škandal je, da ima klerikalni župan denar v hranilnici. Ko sem bil jaz župan, gospodje, je bila občinska blagajna prazna. In zato sem jema denar na posodo proti dobri obrestim pri naši liberalni hranilnici, katere delničarji smo po večini vsi. Gospodje, jaz smatram, da je največji napredek — kredit. In ko bi 15. junija ljudstvo meni poverilo to čast, kako z velikanskim kreditom bi mi sedaj delali, kajti samo enoletne potrebitve naše šole so trikrat večje kot je stala cela šola. In dalje zagotavljam bratom »Nakolome, da bodo imeli veliko prednost, in »Orjuncic se bodo svobodno z znakom in bikovico lahke sprehajali po občinski pisarni. (Pritrjevanje.) Gospodje, zadnjič ste slišali mile tožbe dr. Zerjave, da je tam, kjer Ljubljana izvira, vse črno. In kretnji klerikalnega zmaja se bližajo že našim vratom. In gospodje, ko bi se nam posrečilo odbiti par krempljev, se bi mi oddahnilo in Zerjav bi zopet podaljšal življenje centralizmu. Gospodje, naš načrt je tale: Mi JDS v boj tukaj v trgu; »Ne politični gospodarji zagrabijo karte, in moj vera pač da Langof bo z detektivsko pretnostjo pripeljal lepo število delavskih odbornikov, katere smemo smatrati kot najboljšo rezervno. Po tem načrtu, gospodje, v neizprosni boji! V tem boju naj Vas spremlja mogočen Gregorjev duh, kateri temelji na lažeh; zatoraj, gospodje, lagati in še lagati. Zdravote! Kot plod tega sestanka je nam prišel v roke letak, kjer se kanibalsko laže in baba. Govori o zidavi šole; katero je v resnici liberalni občinski odbor zidal samo vrhniško. Plačal pa jo je, gospodje liberalci, sedanji župan. In one druge šole je napravil naš občinski odbor. In v načrtu je zidava šola v Bevkah, seveda s prihranjenim denarjem, kajti danes na posodo jemati je precej nevarna reč. In na koncu letak milo vabi, naj glasujejo volitvi za stranko, katere si želi »Orjunc. Kmetje in delavci! Naš odgovor pa je: Na kvaterno nedeljo vržemo kroglice vsi v prvo skrinjico.

NAKLO.

Dne 1. junija je imel v Naklem shod sam minister Pucelj, a na želost je spoznal, da nima v naši občini nobnega prisilca, saj je prav tisto jutro čital v Slovencu, da je bila za občinske volitve vložena samo lista SLS. Celo od onih 11 kroglic pri zadnjih volitvah se jih je polovica neznankam izgubilo! Če bi ne bili prišli na shod kmetje iz Tržica, znani obrazci s Fristave in Dupljan in seveda Ankele in Kregljev oče pa Kastrun z Bele, in 9 radovednežev od SLS, bi se sploh ne bilo izplačalo govoriti. Da nismo imeli svojih udeležencev, so v svojem bistvu sami priznali. Kratka vsebina Puceljevega govora je bila: Vse kar je dobrega, je naredil Pucelj, kar pa je slabega, to je delo Slovenske ljudske stranke. Malostevilni poslusalci so dobili viis, da to ni resitelj kmeta, ampak le razdiratelj Slovenske ljudske stranke, ali kakor so čisto pravilno zapisali v svoj list: »To je bil prvi protiklerikalni govor v Naklem: ne pa kmetijski!«. To se popolnoma ujema z dopi o, ki ga je pred kratkim poslalo tajništvo samostojne stranke svojim glavnim zaupnikom, in ki pravi na koncu: »Nam ne gre toliko za to, da zmaga Samostojna kmetijska stranka, ampak nam je glavno za to, da oslabimo moč Slovenske ljudske stranke.« Seveda zato, ker se edina odločno bori za avtonomijo, po kateri sedaj Pucelj joka manje solze, češ, da je SLS napravila avtonomijo. V tem oziru ima popolnoma prav zadnji »Avtonomiste, ki pravi: Če bi g. Pucelj vodil po volitvah l. 1920. načelno slovenske in kmetke politiko, bi bil brez dvoma danes politični gospodar v Sloveniji, tako je pa gospodar stranke, ki je prišla na kant. Shodiš se je končal s tem, da je »kmeti Kofutar iz Tržica priporočil Orjuna, ali s drugo besedo: pretepaška telesna straža centralizma. Pucelj shod je le pokazal, da so naše avtonomistične vrste s tako zavednim prepričanjem, da bi moral priti še kdo drugi, pa bi jih ne omajal.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI.

Liberalni cigan se je sopeset preoblekel, da bi ga ne spoznali in mu sopeset saupali. Kot naprednjak, liberalce, samostojneč je še ob ves kredit, treba je bilo nove uniforme. To pot je oblekel kar dve, eno vrh druge, a spodaj še smeraj gleda ven eiganska nagota in umazanija. »Agrarni odbore naj spoznamet hišarje, obrtnike in delavce, »Gospodarska lista pa kmete. — Agrarna reforma! Zemlje boš dobili! Kje pa? Graščin v občini ni, veleposlovci tudi ne, kaj se bo pa delilo? »Ah, kaj za to, saj ne mislimo deliti zemlje, ampak kroglice, če se jih bo dalo »agrarnim odborom kaj ujeti. In tako bo obrtnike krasno zastopal bušoški Golobč, ki je, kakor znano, tako pridno naznanjal oblaten kmetijske obrtnike, da so bili vsem žepi občane reformirani, če ne popolnoma obrnjeni in huzajeni. — Gospodarje pa bosta zastopala dva trgovca, dva krčmarja, in če se bo dalo še kaj dobiti, pa se kakšen kmet. Glavna reč je, da se služba organizira loč od službe tajnika, zato, da bodo morali kmetje dva plačevati namesto enega; in da dobi službo tajnika reducirani ljubljanski liberalni uradnik, ki se za to tudi na vse kriplje trudi. Cigan je cigan, lažniv in goljufiv, pa naj bo v bajtarjevi ali pa gospodarjevi obleki, ali pa celo v obeh. Najprej sebi dobro hoče, in če še kaj ostane, pa še kmetu, če se ne da še tisto odnesti. V ponedeljek, 2. junija se je tukaj poročil Martin Zugič s Miel Biaznikovo, oha iz Sv. Križa. Mladima poročenecema, ki sta bila oba člana tukajšnjega Orlovskega odseka in krožka, iz sreča častitamo in želimo obilo sreče in blagoslova božjega. Bog živil!

DOL PRI LJUBLJANI.

V zadnjem dopisu iz Dola je bila v Domoljubu konstatirana ena glavnih zasluge samostojnih, da so po svojih poslancih glasovali za sedanjo centralistično ustavo, ki daje vso moč v roke srbstvu na ogromno škodo Hrvatov in Slovencev. Dopisniku v »Kmetijskem listu« iz Dola to dejstvo tudi potrjuje, ker ga utajiti ni mogoče. Ampak prav bedasto pa zraven pristavlja, da je centralizma kriv Korošec in SLS, menda zato, ker je ravno načelnik te stranke vzdržal ter združil v boj zoper srbski centralizem vse, kar pošteno misli v naši domovini. — S tem pa, da se samostojni sedaj stramujejo svojega političnega izdelka, dokazujejo le, da je centralizem res greh; naprili bi seveda radi to grdobijo drugim, pa ne bo šlo. Pred ljudstvom slovenskim ostanejo za vedno ožigosani. To gnilo stranko je prikladal v življenje s denarjem Zerjav, ki je in ostane duševni oče vseh samostojnežev, obenem najhujši centralist tak. — Menimo pa, da samostojnim niso pri sreči toliko kmetске koristi, ampak »proletikeralna« gonja, kar se tudi iz dotičnega dopisa v Kmet. listu lahko vidi. Prav nesramno čvoka tam nek dolski »dudi kristjanec« nekaj o bču, spovednici, prižnici —, pa da on in njegovi branijo le vero itd. — Pa menda vendar ne, da bi bil tisti goreči branitelj vere Pirnat, ki tolikrat ob nedeljah naša zamudi, popoldne nikdar v cerkev ne pride, raje doma vince toči in kronce spravlja? In potem še to: Papež in škofj vernikom sedanega časa nalogajo kot so, dolžnost izven cerkve skrbeti, da se življenje naše pokristijani, da je v soglasju z evang. resnicami. To se godi zlasti z razširjenjem krščanskega časopisa, Pirnat in Pankar za dosledno bereta in agitirata za nasprotno liste že celo vrsto let ter obenem vabita k proticerkveni organizaciji. Kdo ima prav? Ali se motijo pekiciani varhi cerkve, ali naši samostojni? Za pametne ljudi odgovor ni težak. Da našim samostojnim pravokotni vsaka pridiga všeč, radi verjamejo; poboljšajte se, bodite krščanski možje, ne hinavci, pa bo dobro, in vest vas ne bo več pekla. Glede beriske šole še tole v prevdarek: Po listih zabavljajo znani velebožje iz samostojnega tabora čez prevelike občinske doklade. Kaj menite, da bo te doklade nova šola v občini odpravila? Tako delajo otroci, predvarni možje pa drugače stvar v roke vzamejo. Je res čudna reč ta beriska šola. Dokler so imeli naši stari liberalci — sedaj samostojni oblast v rokah — zadnjih 20 let —, niso o tem nič črhili, molčali kot grob. Takrat je bilo treba varčevati, da bi ljudje ne godrnjali. Sedaj, ko so v manjšini, bi pa radi kvalitativno odgovornost za večje stroške na druge, sami pa vendar prišli do nove in nepotrebne šole, in tako polagoma do televidnice za sokola in še do drugih lepih reči. Pa bo težko kaj, ker iz drugih vasi ne bo nihče za to novo breme občini in tudi v Beričevu ne vsi. Stvar bi pred vsem koristila »kapdapa Pirnatovi gostilni; drugi imajo pa drugačne potrebe. Končno na poziv dopisnika v Kmet.

listu, naj volijo občani sedaj tiste, ki se res kaj storili za občino, konstatiramo, da se s tem popolnoma ujemamo; saj je splošno znano, da je sedanji odbor storil v treh letih več za občino, kakor prejšnji v 20 letih svojega gospodarstva.

CERKLJE OB KRKI.

Dne 24. maja je bil v Brežicah pokopan načelnik »Orla« v Cerkljah Ignac Zagorec. Pri delu par dni prej je čutil slabosti, omedlel in zdravniki so konstatirali, da mu je počil želodec. Podlegel je operaciji. — Bil je blag mladenič, star 29 let. — Svetila mu večna luč!

Za obč. volitve je bila v naši občini vložena edina lista SLS. Odbornikov je 23.

VELESOVO.

Dne 5. junija nas je obiskala huda toča, ki je vse uničila. Najstarejši ljudje ne pomnijo takšne. Dne 8. junija je takoj prišel naš poslanec Brodar in si ogledal, kako škodo imamo. Obiljubil je, da se za nas zavzame, kar bo le v njegovi moči. Mi mu pa obljubljamo, da pri občinskih volitvah pokažemo, da zaupamo samo Slovenski ljudski stranki, katere poslanec je on. Pri občinskih volitvah, ki bodo 21. junija, nastopata proti naši stranki dve stranki ali pravzaprav tri: stare vrste liberalci, samostojni liberalci in — begunci iz vrst SLS, ki se še obešajo na Sušterščevo suknjo. Vsem tem trojem pa je eno skupno: Vsi sovražijo našo slovensko ljudsko stranko in vsi časte Velešrba Pašića. Le poglejte njihove liste, kako se zavzemajo za Srbe. Vsi veste, kdo je glasoval za tako ustavo 29. junija 1921, ki daje vso moč Srbom. Bili so to Zerjavovi in Puceljevi liberalci. Kdor gre še z njimi in pljuje v svojo skledo, mu ni pomagati. In Sušteršček? Njegov list v svoji zadnji številki hvali celo morilec orjunaše, ki so streljali na trboveljske rudarje. Zelo mora biti zloben ali neumen, kdor bi ga še sedaj zagovarjal. Gredo čisto lepo skupaj proti Slovencev, liberalci in sušterščijanci. Vsepovsod so kmetjski ljudje že to spoznali, ali ne bi bilo žalostno, če bomo v Velešovem v tem spoznanju zadnji. Če je Sušteršček kdaj kaj dobrega naredil, je tem žalostnejše, če je šel sedaj med sovražnike našega naroda. Kdo nam bo pomagal v nesreči, če bomo hodili po potih, ki so jih vsi drugi spoznali za napačne? Volilci v Velešovem pomislite vse to! Ne glejte ne na zlahtu, ne na zunanjo veljavo ljudi, ampak samo na to, kje so res pravi ljudski zastopniki. Kdor je za to, da se osvobodimo velešrbskega pritiska, bo z SLS, kdor pa hoče biti suženj, naj gre — v Macedonijo. Vsak pameten mož in fant bo pogledal na voliču, kje je skrinjica SLS. Po njenem čuvarju jo boste spoznali. Uničiti hočejo pri nas našo stranko, pa mi jim povemo, da so ljudje spregledali in vedo, kaj je treba storiti. Na svidenje 21. junija!

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Za občinske volitve prihodnje nedelje se prav pridno pripravljamo. Imamo 4 skrinjice, prve tri pripadajo Slov. ljudski stranki, četrto pa so postavili liberalni demokratje pod imenom gospodarsko-delavske stranke, katere poglavar je vižmarski Porent. — Zmerjanje je njihovo orožje: S primki »rimovec« in »rimski podrepnik« je te dni mladi Kavec obkladal naše fante-Orle; in ta mladi, tako zelo olikani Kavec je tudi na gospodarsko-delavski-demokratski svobodomiselnih liberalni listi. Svobodomiseln »Jutro« pa zadnje čase dan za dnem naše može pita s »priseljenci« in »tujci«. Mi smo pa te dni samo površno pregledali 4. kandidatno gospodarsko-delavsko t. j. liberalno demokratsko listo in našli na isti nič manj nego 26 nedomačinov ali (po »Jutru«) priseljencev in pa 11 izrazitih sokolov in orjunciev. — O Porent, Porent, ki nam še do danes niste predložili čistih računov, kam in kako ste porabili vse stotisoče, ki vam jih je občina skozi tri leta morala plačati za šolo, kam ste zašli, da ste se v boju za odborniki stolec morali zateči k »priseljencem«, sokolom in orjuncem; o delavci Košir, Trapečar in Erjavce iz Črne-tove mizarске delavnice, ali se bodele tudi

Vi do cela udinjali sokolski-orjunske misli? Napredna — sokolska misel bo pri nedeljskih občinskih volitvah popolnoma zmagala, tako nekako zadnje čase jutro za jutrom prerokuje sokolsko-orjunske »Jutro«, in na vse pretege kvali učiteljico »domačinko«? Bukovic, ki neumorno »deluje« za napredno sokolsko-orjunske misel.

BOROVNICA.

Pri nas smo zelo sročali. Za občinske volitve se poteguje kar celih 5 strank in to v občini s okoli 500 volilci. Odbornikov volimo 25, tako da se je moral skoraj vsak drugi volilec podpisati. Zato si lahko mislimo, kakšna divja gonja je bila za podpis. Posebno so se tu odlikovali samostojneži, ki se ne upajo nastopiti pod pravim imenom, ampak pod firmo »združeni kmetje«. Lagali so na vse pretege, da so dobili podpise in tako ujeli celo nekaj naših mož. Najhujše je pa predla demokratom, ki so tekali prav ves čas in za svojo »inteligenco« so jim bili dobri podpisi tudi »neinteligentnih« bajtarjev in delavcev. Poleg tega so postavili še svojo listo obrtniki in železnčarji.

Pa pustimo jim vselej, ko že hoče biti toliko ljudi za župana. Mi bomo pa volili samo našo staro slovensko ljudsko stranko, ki je edina nastopila s svojim pravim imenom. Nositelj naše liste je občesposlovan g. Jožef Kos, posestnik v Borovnici. Zapomnimo si dobro: naša skrinjica je četrta (nosi številko 4). Vsi dne 15. t. m. na voliče. Pokažimo, da je Borovnica še zvesta SLS in tudi možje, ki ste se dali zapeljati nasprotnikom, da ste jim s svojim podpisom pomagali do liste, volite z nami in pokažite, da nasprotnikov ni niti toliko, kolikor so dobili podpisov.

SMARTNO POD ŠMARNO GORO.

V nedeljo 15. t. m. so pri nas občinske volitve! Vse naše somišljenke vabimo, da se prav sigurno vsi do zadnjega moža volitev udeležite! Zmaga bo potem gotovo našal Prav nobenega omahovanja! Kmetje, ne pustite se motiti od gospodov »samostojnežev«, ki nimajo drugega agitacijskega sredstva, kakor, da vpijejo povsod, posebno po gostilnah: »Nikar ne volite SLS — tam so sami komunisti!« Gospodje iz samostojne so študirali našo listo prav gotovo s črnimi očali, pa se jim je zdelo na nji prav vse »komunistično!« Na kandidatno listo spadajo po samostojni pameti — samo pristni Puceljevi oboževalci, povzročitelji današnjega režima, naročniki brezplačne Domovine in Jutra, ki dan na dan sramotila naše kmetstvo in delavsko ljudstvo; delavce — ti pa po mnenju teh gospodov še voljen ne smeš biti, kvečjemu za namestnika — tam pri koncu seveda, če — drugih ni!

Vsak pameten volilec ve, da moramo, če hočemo koristiti res vsem stanovom v občini — iti v boj za gospodarstvo v občini vsi stanovi skupaj, prijateljsko in složno. In to je naša lista, lista SLS! Oglejte si jo! Na nji so pravilno zastopani vsi poštene in pametni možje vseh stanov: kmetov, delavcev in obrtnikov! Zato v boj zanje, če hočete koristiti sebi in občini! Pomnite pa, da greste tudi pri teh volitvah v boj za poslance — bojevnike SLS, ki bijejo hud boj z koruptivnim režimom Pašić-Pribičević! Spomnite se na Trbovlje — kaj uganja nasilni kapitalizem v narodni obleki z delavci-trpin! Kdo je, ki se poteguje za te reveže? Ali ne poslanci naše stranke? Ali je še kdo, ki bo centralistične nasilnike — podpisal s svojo brezbriznostjo ali celo s svojim glasom? Naj ne bo nobenega izdajalec! Kličemo še enkrat! Prav vsi v boj za listo SLS, pravo zastopniško kmetjskega, delavskega in obrtnega stanu! — Volilce.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Pri občinskih volitvah bodo pri nas kar tri skrinjice. Prva bo SLS, druga kmetjsko delavske stranke ali zmes samostojnežev in komunistov, tretja županova, o kateri niti vsi tisti, ki so mu podpisali, ne vedo, kako se imenuje. Kaj šele, da bi kdo mogel vedeti, kakšna načela ali kak program da ima

ta njegova lista. Načelo te liste je župan sam sebi in pa meštici vrste SLS. Zadošči podpisov dobili zanj pač ni težko. Saj je kar kot župan lovil mimoidoče v občinsko pisarno in jim dajal v podpis listo, ne da bi imel omedlevo na njej stranko. Ker večina teh se niso vedeli, da je vložena lista SLS, pa tudi ne, da je župan ni podpisal, so podpisali menedže, da gre za SLS. Župan je samo prigovarjal: »Na, podpisaj, za odbor, volitve bodo, za našo stranko, saj veš za klerikalno.« itd. Ko so nekateri zvedeli, kaj so podpisali, so hoteli prekliči podpis, a lista se jim ni več pokazala. Če je tako postopanje za župana možno in znak strankarske zavezanosti, je njegova stvar. Zavedni in zvesti strankarji smo si napravili pa tudi že svojo sodbo. Nasprotniki se združujejo, župan pa hoče proti za vloženi listi SLS rovariti, seve le iz sebičnosti. Krajevna organizacija bo po načelih meščanske SLS vodila boj proti organiziranim nasprotnikom, pa tudi proti županovi sebičnosti, do popolne zmage; sedaj še tem lažje, ker se je oškodila suha veja. Večina že dosedanjih odbornikov je bila zelo proti njemu. Nasprotniki SLS ga sedaj navdušujejo k vztrajnosti, za hrbtom se mu pa posmehejo. — Župan se je tudi pri konzumnem društvu skazal pravega možakarja. Ko je videl, da ne gre več po njegovi volji, je z besedo pripomogel, da je bil konzum odpuščen prostor na trgu, da je osebo odpuščalo službo, poslovođkinji pa pomagal k ustanovitvi lastne trgovine v istem prostoru. In to vse je storil kot podnačelnik konzumnega društva. To je drugi znak njegove možganosti. Če oni, ki so zapeljani podpisali njegovo sebično listo, bodo na dan volitve dali kroglice v skrinjico SLS, ki bo prva. — Samostojno-konzumističevsko zmes pa itak vsi poznamo. Proti tej se bo očistena SLS tudi lahko borila.

VOJNIK.

Za občinske volitve v Vojniku so razpoložene tri kandidatne liste: I. Slov. Gosp. Lista, na čelu g. Josip Vrečer, II. Slov. Ljud. Stranka, na čelu g. Franc Jurček in III. nemščinarska »Neodvisna lista tržanov«, na čelu sedanjih posilil župan »Radikale« g. Jul. Kovačič.

Župan Jul. Kovačič je vendar enkrat pokazal javno svojo pravo barvo, katero je znal tako spretno skrivati pred širšo javnostjo, katero smo pa tu dobro poznali. Le svojim spletkarijem in prekanjenostim se ima zahvaliti, da je na stališču, katero sedaj zavzema. Upajmo pa, da se to pot ne posreči njegovi častihlepnosti in da ga narodne slovenske stranke vržejo z županskega stolca, katerega se tako krčevito drži.

Kako gospodarstvo je sedaj pri občini, si lahko predstavljamo, saj ne zna niti s lastnim premoženjem gospodariti in so se morali upnik pred kratkim poravnati s 50%!

Pod njegovim županovanjem so začeli tuk. nemščinarji že ponosno dvigati svoje glave, ko se peščica pravih Nemcev sramuje biti v takí družbi!

LUCINE NAD SKOFJO LOKO.

Več zadev bi radi omenjali: Naše Kat. prosvetno društvo, ki smo je lani ustanovili, napreduje prav povoljno. Imamo že čez 50 članov, moških in ženskih, fantov in deklet. Bog daj, da bi se vsi dobro držali, tako društva samega, kakor tudi lepe krščanske modrosti, h kateri našo društvo tako iskreno miha in vabi. Naj bi vsi člani toplo gojili prosveto duha, prosveto srečo! Skušali bomo tudi pri nas, kakor delajo drugod, polagoma se otresti raznih napak in slabosti, ki postavljajo nas Slovence pri drugih narodih precej v senčno stran. Te napake so pa: prevelika prijaznost do alkohola, čudna razvada v nekdanj skore neznani grdi kletvini ter v promajni izbiričnosti nelepah »okroglih« besed, ki se večkrat slišijo po gostilnah, mnogim v spotiko.

Splošno pa moramo pohvaliti našo dorasčajočo in odraslo mladino, Marsikatera lepa čednost in lastnost kraja in priporočeno dovestno in nepokvarjeno srce. Le čuditi se moramo, kje so dobili naši fantje in

dekleta, ki nastopajo kot igralci pri raznih igrah, toliko, v resnici finega takta in vsestranske preudarjenosti, ki mlademu človeku takorekoč pove: pekaži čustva svojega srca, toda pomisli, kako daleč, obvladaš samega sebe. — Res katoliška prosveta: umetnost in čednost, naj bode nam vsem zvešča vodilica! — Tudi razne igre naših prosvetnih društev naj likajo našim dobri slovenski rod in naj ga vodijo do višje izobrazbe in utrjujejo v čednostnem življenju! —

Zadaj je naše katol. prosv. društvo priredilo igre »Črnočolce«. Vse nastopajoče osebe so rešile svojo nalogo, reči morame odkrito, vrlo dobro. Opozoril bi pa na eno samo napako, in ta je: nekateri so govorili na odru male pretižbe, drugače pa izvrstno. — Igralci in igralke: Bog živiti!

Zdaj pa še nekaj drugega! Dne 6. januarja t. l. je bil v Lučinah pri posestniku in gostilničarju Martinu Justin (Lučine hišna štev. 8) velik požar, ki mu je skoro popolnoma uničil prav vsa poslopja, le od stanovanjske hiše mu je ostalo pritišče nepokvarjeno. Pri tem požaru je zgorel tudi našemu katol. prosvetnemu društvu malodane ves oder, katerega so pa tekom pomladi zopet popravili in prenovili naši krepki fantje, društveni člani, tako lepo in za naše razmere primerno.

Naj še pripomnim, da je naš pogoreli gostilničar Martin Justin svoja poslopja zopet nazaj postavil do polovice in jih pokrtil, tako, da bo zopet lahko postregel svojim gostom ob raznih prilikah, zlasti še sedaj ob praznovanju našega farnege patrona sv. Vida, dne 15. junija.

Mimogrede sporočam vsem častilecem sv. Vida, vsem našim prijateljem in znancem, da bo letos naše slovensko prošenje Vidovo v nedeljo, dne 15. junija.

Slednjič naj še povem vsem Lučinskim faranom znano novico: Dne 26. junija tega leta bomo imeli na Trati naše občinske volitve. Onda pa vse na noge, kar leze in kar gre! Može in fantje na voliče na Trato, drugi pa na delo na polje in travnik! Naša katoliška stranka, imenovana SLS, bo imela prvo skrinjico; pri njej bo stal dosedanji župan, po domače »Presca«, ali pa v njegovi nenavzočnosti namestnik njegov »Nackov« iz Hotavelj. Tedaj pa, dragi, možda na voliče, pogum velja, Bog vas živiti!

HORJUL.

Za občinske volitve, ki se vrte v nedeljo, 15. t. m., so vložene 4 kandidatne liste. Nasprotniki SLS si ne upajo a pravo barvo na dan, zato so si za svoje tri liste omislili blede ime in se razdelili po vaseh, da bi ja lepo izgledalo. No pa naši voliči tudi to pot ne bodo šli na lim samostojnim krmarjem, ki nastopajo pod krinko združenih kmetovalcev, ampak bodo kakor vedno doslej tudi v nedeljo vrgli kroglice v prvo skrinjico, ki je skrinjica SLS in kjer kandidirajo možje, ki so že a svojim delom pokazali, da so vredni ljudskega zaupanja. Na čelu naše liste je naš župan Bastič (Jakaše), ki je tri leta kot predstojnik občine dobro gospodaril in mu bomo voliči horjulske občine tudi vnaprej poverili županovanje. Zmaga SLS je zagotovljena, v nedeljo gre le zato, da bo čim lepša. Zato vsi do zadnjega v nedeljo svoje kroglice v prvo skrinjico.

IZ KRIŽA PRI TRŽICU.

V nedeljo pred kresom se bomo udarili. Na šest strani bodo padale kroglice. Prve tri skrinjice pod imenom: »obrtina, delavska, kmetjska zveza SLS« so naše. Naša je tudi zadnja pod imenom: »Združeni Dupljanci«. V sredi so liberalci pod imenom »Napredni blok« in komunisti pod imenom »Neodvisna kmetjsko-delavska stranka Jugoslavije«. — Liberalci so si zmage gotovi. Priznati moramo, veliko so se trudili, da bi mogli tisto nedeljo pred kresom brzojaviti Žerjavu, Pribečevu in Pašiču, da je kriška občina za centralizem, da torej odobrava sedanji način vladanja nasilja in korupcije, izmožganja in davljenja Slovencev. Posrečilo se jim je, da so vieli nekaj naših in komuni-

stov, da so podpisali njih kandidatno listo, dosegli so, da je cela podobčina nasledila njihovim spletkam in začela sestavljati lastno kandidatno listo, da bi oslabil SLS, liberalno stranko pa okrepila. Toda presodaj se se veselili. Spletke so prišle na dan. Dalekosečnost občinskih volitev zlasti v tem kritičnem času, ko se pravica bori proti krivici in nasilju, so spoznali val, ki se je niso prodali Belgradu. Zato bomo tisto nedeljo pred kresom prodance lahko sečeli. Brez predravnja lahko rečemo, da bo kriška občina v nedeljo 22. junija pokazala, da je proti korupciji in nasilju za enakopravnost, svobodo in pravico, proti centralizmu za avtonomijo. Da bo manifestacija za avtonomijo in protest proti krivičnemu centralizmu tem silnejša, zato možje in fantje, vsi na voličih! Kar vas je iz kriške fare vrzite kroglice v prvo, drugo ali tretjo skrinjico, kar vas je iz dupljanske pa v zadnjo! Naj noben ne ostane doma, ker bi s tem pripomogel naprednemu bloku, to je centralistom do več je moči. Naše geslo je: Proč a Pašičem, proč a Pribečevem, proč a Žerjavom, proč a Onjuno, proč a korupciji in nasilju! Mi hočemo enakopravnost, svobodo in pravico!

MENGES.

Dne 22. junija bode občinske volitve. Prvo volilno razburjenje se je podelo v vlaganjem kandidatnih list. Vložene so štiri. Stara liberalna se je zopet preoblekla in se imenuje »napredno-gospodarska«. Za pomoč si je priprave »obrtino-delavsko«. Čudno, da so na prvih mestih te liste ljudje, katerih podjetja so podobna tovarnam, ali pa se kar naravnost imenujejo tovarna. Delavci so bili pa grdo prevarani. Za slepilo so se jim poudili podpisati na prvih mestih, potem so si pa veljaki sami razdelili prva mesta, delavci se pa zrinili v zad. Delavci, že sedaj se norčujejo iz vasa, kaj šele bo, če a vašimi kroglicami zlezajo na konja. SLS se pa ni treba sramovati svojega imena, zato je vložila svojo listo pod starim imenom SLS. Delavci pristajali SLS, so tudi sestavili svojo listo. Tako imamo listo »malih posestnikov in delavcev«. Sedaj je že vsak toliko politično obražen, da je skoro odveč opominjati volivce, naj ja gotovo pridejo voliti. To je za vsakega važna pravica in dolžnost. Treba je pa pozabiti na razne osebne zadeve in krajevne razmere. Nobenemu se ne bo težko odločiti za SLS, ker so liberalci že izdali po neuprednosti svoje načrte v slučaju, da dobe občino v roke. Najpreje bo treba pripraviti občinsko pisarno, nastaviti tajnika in po vrhu še zidati sokolski dom. To je izjava tajnika liberalne stranke za naš okraj. Kdor hoče dobro sebi in svojemu žepu, naj spusti kroglice v tretjo ali četrto skrinjico. Kdor bi pa rad čakal pred občinsko pisarno na uradne ure, plačevali tajnika in zidali sokolski dom, naj pa voli liberalce; le pritoževati se in zabavljati potem ni treba. Skrinjica SLS bo 3., »malih posestnikov in delavcev« pa 4.

GROSUPLJE.

Vsi voliči, pristajali SLS, možje in fantje, vrzite svoje kroglice samo v prvo skrinjico! Slovenskih izdajalcev, veleoblik centralistov, izvor vse naše nesreče: samostojnežev in Žerjavovcev nikakor ne smemo voliti, če nečemo, da bomo še bolj tepeni, kakor smo že! —

IZ SELŠKE DOLINE.

Občinske volitve za selško občino bode v nedeljo 22. t. m. Voliči Slovenske ljudske stranke so po vaseh izbrali svoje odbornike na skupnem zborovanju se je nato določila kandidatna lista, da je čimbolj mogoče ustrezno vsem krajem, ki naj bodo zastopani v novem odboru. Med tem so se pripravljali tudi nasprotniki; pa si nobena stranka ni upala sestaviti svoje liste, bi tudi težko katera sama dobila 50 podpisov. Zato so se za te volitve zedinili v enotni stranki, dali so si ime: stranka kmetov, delavcev in obrtnikov. Res lepo ime; saj vidijo, kako so v naši stranki v tako lepi vzajemnosti tri trije stanovci. Našega volivca seveda ne bodo nobenega preslepili z naslovom. Le pogledite jih, kdo

so v tej stranki? So: samostojneži, socialisti, komunisti, demokratje, 4 orjunci in Čoč s par možmi, ki jih je potegnili za seboj. Kako more vse to iti skupaj, pameten človek težko razume; najbrže gre skupaj selškemu nadučitelju, ki pozna samo eno politično besedo: klerikalci. Če še povemo, da je ta mož, ki nosi orjunskega znak, glavni agitator za to stranko je dovolj označena. Tisti delavec, ki mu zadnji trboveljski dogodki niso odprli oči, naj pa le meče kroglice skupaj magari z orjunci ali demokrati. — Pri naših volivcih je veselo razpoloženje. Pošteni in mirni kmetje, delavci in obrtniki: naša skrinjica je druga! Može in fantje, vsi na volišče, pokažimo da smo vsi eno in bo veselje večje!

PODGORICA PRI LJUBLJANI.

V naši občini, ki šteje 700 duš, so vlozene za občinske volitve tri liste in sicer dve za SLS, četudi pod različnimi imeni, tretja pa za SKS. Nočemo razsojati ne obešati na veliki zvon, kaj je vzrok dveh list SLS, ker je to naša domaća zadeva. Povzemimo pa iz tega nauk, kako se ne sme za naprej goditi. Ali nima naša podružnica KZ svojega krajevnega odbora? Može in fantje-volileci, ako bi bili prišli k odborovi seji v zadevi volitev in bi se držali strankinih navodil ter prepustili določitev kandidatov krajevemu oziroma volivnemu odboru, bi se bilo zlahka dočelo 7 kandidatov, ki bi bili splošno ugažani. Seveda bi se bilo treba ozirati tudi na fante in delavce po razmerju. Zavedajte se vsi volileci SLS, da ste člani krajevnega organizacije in udeležujte se pridno njenih shodov, pa bo zanjprej boljše. V vsaki stranki je prvo disciplina, in te pri nas ni bilo. Za župana gre! Ker ga še ne vidimo, lahko povemo, kaj se od njega pričakuje. Bo naj zaveden katoličan, pristaš SLS, pravičen do vseh občanov, dela naj za občni blagor, pa ne samo gneti, ampak tudi pravni. Zlasti naj zavzame svoje stališče proti neizmernemu pijančenju, sirovosti, plesom in sploh proti vsakršni nenravnosti. Čakajo ga težke naloge. Če jim bo kos bo zaslužil hvaležnost vseh dobro mislečih občanov. Kar pa samostojneže zadeva, se res čudimo, da ta falirana stranka v naši občini še živi. Ali so nekateri ljudje tako s slepoto udarjeni, da se še vedno poganjajo za centralizem? Ali pa jih morda drži v SKS njeno proticerkveno stališče? Koliko je velikih občin (Cerkije na Dolenjskem, 33 odbornikov, Naklo na Gorenjskem, Predvor i. dr.) kjer SKS ni mogla več postaviti kandidatov in to jim je v čast! Čudno je, da se pri nas še celo nekaj boljših mož ne sramuje ter družbe in mislijo, da se ni prišel čas, zapustiti to potapljačo se ladjo! Bodite vsaj na dan volitev značajni može ter dajte tej stranki za vselej slovo! Stanovitnost v zmoti pa ne spada k značajnosti.

VINICA.

Pri nas se neki penzionist Rudolf Malič, strasten radikalec, veliko prizadeva za bodoče občinske volitve. Če se bo mož toliko trudil za nebesko kraljestvo, kakor za teh par mož, ki jih upa dobiti, bo gotovo prišel v nebesa. Čudimo pa se zelo — in skoro ne moremo verjeti, da je gospod Radikal sestavljal kandidatno listo radikalne stranke ter dobil podpise 50 mož. Saj je pri zadnjih volitvah priletela v radikalno skrinjico samo ena skugeljca. S čim so se nam radikali od zadnjih volitev tako prikupili? Ker niso davkov pobirali? Ker so Pasica odstavili? Ker nam dajo

Vam povemo, gospod urednik, da so se može zato podpisali, ako so se res, ker se mislili, da bodo kakšno podporo dobili, ali pa ker so jim gospod Rudolf potpisali par ubogih par v pest. Prepričani pa smo, da radikalna lista ne bo dobila niti 50 glasov, ker si bo marsikdo, ki je podpisal, mislil: »Saj jas sem tako na zadnjem mestu napisan in ne bom izvoljen. Zadosti je, da sem dobil za kupice vina!« — Drugič bomo kaj povedali o drugi stranki: ne vemo, ali se bo imenovala needvisna ali gospodarska ali napredna ali vse skupaj. Pa najbrže ne znajo dati pravega imena niti njeni kumi ali botri. Če bi Vam pa vse povedali o nji, bi se čudili še Vi, gospod urednik, ki vedno marsikaj berete in pišete. Prosimo, da ne zamerite.

ST. PETER PRI NOVEM MESTU.

Malokatera občina v Sloveniji mora plačevati tako visoke doklade kakor naša. V tekočem letu znašajo doklade na direktne davke 760%, kljub temu da imamo 250% naklado k državnim trošarinam na vino. In vse to ogromno plačevanje so zakrivali naši domači politični nasprotniki, ki so se zadnja leta s ponosom imenovali »samostojnež«, danes so se pa prekrstili v »gospodarske«. Kako je prišlo do tega. Popraviti je bilo treba farno pokopališče. Občina je vedela, da je to njena dolžnost, zato je občinski odbor v jeseni leta 1918 sklenil da to popravje izvrši, kar je bilo takrat proračunjeno na tristoš kron. Tri leta za pored bi bila dala občina po 1000 K. Z majhnimi stroški bi bilo vse izvršeno, če bi ne bilo nagajivec vmes. Pa čujte! Gostilničar Florijančič je preslepil nekaj ljudi in so se pritožili. Uspeh pritožbe je bil ta, da ni smela občina sama zidati, ampak okrajno glavarstvo je postalo v St. Peter komisija, ki je določila, da se mora vse delati po inženirjevem navdilu. Ko je bilo delo zaključeno, je spet prišla pregledat komisija in bo še prišla. Kajti komisija je določila, da je treba veliko več popraviti, kakor bi se bilo popravilo, če ne bi bilo nagajivec vmes. Florijančič je mislil, da nagaja cerkvi, pa je požrl našim ljudem dobrih tristoš kron po nepotrebnem iz žepa. Da, tristoš kron! Ja, kam povede politična strast in pa nespamet, če se dajo ljudje kujskačem voditi! Občina je imela že na pokopališču 12.000 kil cementa pripravljenega. Župnik je bil s sodelovanjem okr. glavarja dosegel, da ga je kupila po zelo znižani ceni, namreč po 12 kron 100 kil. Ta cement je morala občina prodati. Oddala ga je po 14 kron 100 kil. Lansko leto pa je morala plačevati za 100 kil cementa 38 kron. Pesek je imela občina leta 1919 že pripravljen po 20 kron kub. meter, a ga je morala prodati; a lansko leto je plačevala za isto množino peskapa 300 kron. Tako znajo liberalni samostojni. Ni čuda, da so se skrili v nove obleke, če bi mogli kakega kalina vjeti na svoje »gospodarske« limanice. Najbolj grdo pa je od njih to, da se upaje okrog po občini lagati češ da je naša stranka kriva visokih občinskih doklad, ko je vendar vse tozadevno pisanje od strani okrajnega glavarstva ohranjeno na občinskem in župnem uradu. Naši »gospodarske« posnemajo tistega uzmoviča ki je sam kradel, potem pa na vse grlo vpil: »Primita tatule«

GROSUPLJE.

Pri nas bo pri občinskih volitvah pet skrinjic. Med temi bo tudi samostojna in Zerjavova liberalno-delavska. Na naslov Pucljeve in Zerjavove škatle samo nekaj splošnih opomb.

Pri zadnjih poslanskih volitvah je dobila tukaj SLS ogromno večino glasov, samostojneži pa malo. Prav tako! Izdajalec slovenskega ljudstva tudi drugega ne zasluži. Če smo še može, storimo tudi zdaj tako! Samostojne stranke zdaj pravzaprav ni

več, ker je stopil Puclj v srbsko stranko, vendar pa še straši po Slovenskem pod tem ali drugim imenom. Nobeno kroglice ne Pucljevi ne Zerjavovi stranki, ki sta krivi centralizma, vse naše nesreče! Posledica je: Mi v Belgrad cekine, nazaj nam pa knofe. Namesto gospodov smo veselrbski klapci. Kar je temelj (ustava) za nič, zato vse narobe, povsod poka in se ruši. Kje je še slepec, ki bi volil tako izdajsko stranko? Je pa nekje zapisano, da je neumnežev neskončno število. Torej se dobi povsod še kak neumnež, omakljivec, kimovec, šviga-švaga, ki bo pljunil v lastno skledo. To vesta Puclj in Zerjav; zato upata tudi pri nas dobiti kako kroglico. A bosta počteno pogorela, kajti zaveden in značajan volilec ne bo pljuval v lastno skledo, dal bo kroglice najstarejši, najmočnejši, najpravičnejši stranki, ki ne menja svojega imena in načel, ki je slovenska in ljudska, torej kmetiska in delavska. — Glede nepotrebne takozvane fantovske stranke bi pa pripomnil, da naj fantje, pristasi SLS, volijo samo SLS stranko.

IZ MEDVOOD.

Naš odbor je zopet dovolil gostilno nekemu bogatemu lesnemu trgovcu Rohincu. Čudno: drugod občinski odbori odklanjajo, pri nas pa narobe. Občinski odbor se ne zaveda svoje dolžnosti. Menda je nekaj odbor dovolil za popravo potov. Dobro! No je bilo treba dati podporo organistu, takrat je tako katoliški odbor odklonil. Ali se zavedajo odborniki odgovornosti? Samo eden je glasoval za podporo. Za županski stolec se posebno poganja stari župan. Menda to nese.

Orjaški otrok: 3 leta in 3 mesece stari otrok nekega gostilničarja iz Avstrije. Tehta 56 kg, okrog pasu meri 1.40 m, okrog glave 64 cm in je velik 1.10 m. Oče in mati nista debela.

Pravo
Schichtovo milo z znamko „Jelen“

Je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah
Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

GOSPODAR

Precepljeno drevje.

Spomladi smo v nekem članku priporočali precepljanje tistega sadnega drevja, ki v kakoršenkoli oziru neugaja. Prepričani smo, da je bilo tudi to pomlad marsikatero nerodovito drevo na ta način operirano in popravljeno. Toda samo to še ne zadostuje, ko bi bilo še tako dobro izvršeno. Žal, da moramo tudi v tej zadevi gratulirati našim sadjarjem, ker se za spomladi precepljeno drevje čez leto vse premalo, mnogokrat pa celo prav nič ne brigajo. Iz cepičev koncem vej in iz starega lesa požene bujno omladje, tako da so veje kmalu polne košatih butaram, konci vej z žlahtnimi poganjki pa metlam. Kako naj se brez pomoči sadjarja iz take goščave naredi kar sam od sebe nov, pravilno razraščan in rodovit vrh? Nemogoče! Kakor mora zdravnik operirano rano večkrat prevezati, osušiti, na novo namazati itd., prav tako mora umen sadjar pomagati, da se rane na drevesu zacelijo in da zrastejo nove krepke in pravilno razvite veje. Junij, julij in avgust — torej trije poletni meseci so za to delo primeren čas, ker v teh treh mesecih drevje raste. Ker se zamudi v tem času, se ne da nikdar več popolnoma popraviti, kajti gradivo, ki ga drevo uporabi na nepravem kraju, v nepotrebno vejevje, ki ga moramo pozneje odžagati, to gradivo je izgubljeno.

Na precepljeno drevje torej z nožem, škarijami, vozilom in mazilom — pa nemudoma, ker se dela vsak dan večja škoda. Koncem junija je treba na drevo drugič, julija in avgusta pa še po enkrat. Prvič obisk, začetkom junija, je najvažnejši in tudi najbolj zamuden, pozneje le izpolnimo in dovršimo, kar se prvič še ni dalo izpeljati do kraja.

Trojno delo opravimo na vsakem drevesu. Najprej pregledamo, kako so se cepitve sploh oponesle, kako so odgnali cepiči in kako odganjajo vejice, ki smo jih pustili na starem lesu, iztrebimo, kar hoče rasti na napačnih krajih in nazadnje zavarujemo žlahtne poganjke pred viharjem in jih rešimo zajedalec. Ako je bila cepitev izvršena o pravem času in pravilno, tedaj so poganjki iz cepiča že 20, 30 cm dolgi. Ker navadno poženejo na cepiču vsa očesa, odločimo najprej poganjak za podaljšak veje. Izberemo tistega, ki raste najbolj močno in ima najugodnejšo lego. Vsem drugim njegovim bratcem na istem cepiču pa priščipnemo vršičke. Ako sta na koncu ene veje dva ali celo več cepičev, pustimo kljub temu samo en sam poganjek za podaljšek veje, vse druge pa priščipnemo, da se ne morejo daljšati. Obenem pogledamo, kako se je cepič zarastel. Kjer se je vezilo začelo zajedati v kožo, ga prerežemo, če so pa poganjki iz cepiča še prešibki, in se je bati, da bi se cepič ne odluščil, pustimo vez še pri miru do drugega obiska. Kdor je cepil v razkol, naj pogleda, če je rana povsod dobro zaprta.

Če treba, naj jo iznova skrbno zamaže. Potem še presodimo, kateri izmed glavnih poganjkov, ki smo jih odločili za podaljšek veje, so v nevarnosti, da bi jih utegnil odlomiti vihar. Vse take poganjke privežimo z rafijevim ličjem na primerne palčice, ki jih pritrdimo na vejo. Nazadnje si oglejmo še poganjke iz starega lesa. To omladje je nujno potrebno ter bi bilo jako napačno, ko bi ga oskubli, kakor se marsikje vidi, češ da bodo potem žlahtni poganjki bolje rasti. S takim neupamnim ravnanjem bi tako oslabili drevo, da bi ne bilo čudo ako bi se posušilo. Zato vsem poganjkom po vejah priščipnemo samo vršičke in le v večjih goščavah izrežemo kako najmočnejšo mladiko, ki raste naravnost na kvišku. Čim starejše je precepljeno drevo, tem bolj je v tem oziru občutljivo. Na ta način gremo od veje do veje, začeni v vrhu in končavši na spodnjih vejah.

Samo ob sebi je umevno, da ob tej priliki skrbno pogledamo, če drevesa ne nadleguje ta ali oni zajedalec. Zlasti rade napadajo precepljeno drevje listne in pa krvava ušica, pa tudi gosenice, grizlice, bolhači in še razni drugi mrčes se posebno rad pase po bujno rastočem sočnem zelenju precepljenega drevja.

Gospodarska obveznika.

DENAR.

Kam so šle avstrijske zlate krone? Naša država je prejela doslej od likvidacijske mase Avstrijsko-ogrske banke v denarju skupno 32 milijonov zlatih kron, a je verjetno, da bo dobila še nadaljnjih 2,5 milijona zlatih kron pred zaključkom likvidacije. Oficielna likvidacija se ima izvršiti v početku julija. — Ker smo dobili lepo številko zlatih kron, bi radi enkrat od njih slišali, kam so šle, kako se jih je uporabilo, koliko se je koga prišlo itd. »Narodna banka« še polovico teh milijončkov nima. Ker so ti zlati milijoni pravzaprav last nas prečanov, zato je popolnoma v redu, če zahtevamo tudi točen obračun.

DAVKI.

Pobiranje vojnice (vojaške takse) za leto 1924. Za izvršitev čl. 231. zakona o ustroju vojne in mornarice je minister za vojno in mornarico sporazumno z ministrom financ oredil pobiranje vojnice za čas od 1. januarja 1924 dalje. Vojnica znaša za osebe, ki so za službo stalno ali začasno nesposobne, 50 odstot., za vse druge, ki se ognejo službi ali ki ne morejo vsled zapora ali iz drugih razlogov osebno služiti pa 100 odstot. vsakoletnega neposrednega davka. Plačilna obveznost traja od 20. do dovršenega 50. leta. Za leto 1924. tvorijo podlago za odmero vojnice nastopni neposredni davki: zemljarina, hišna razredarina, najmarina s 5 odstot. davkom, splošna in posebna pridobnina ter pridobnina od obhodnih obrtov in krošnjarstva, dohodnina, rentnina in davek na taktijeme. — Odmernost podstava je tvorila dosedaj le dohodnina, kar je bilo edino

pravično, ker zadeva ta davek dohodke iz vseh dohodninskih virov, za katere se plačujejo še drugovrstni davki. Vštevanje dohodnih davkov v odmernost podlago bo vodilo do očitnih krivic, ker bo n. pr. hišni posestnik, ki ima visoko obremenjeno hišo plačeval pri enakih dohodkih izdatno višjo vojnico nego zasebnik, ki ima svoj denar plodono naložen in plačuje od njega le dohodnino.

Znižanje davkov. Davki se bodo znižali, toda ne pri nas, ampak v Ameriki. Predsednik Coolidge je dne 3. t. m. podpisal zakon, ki predvideva znatno znižanje vseh davkov.

ZIVINA.

Cene živini. Zagreb, dne 4. junija. — Prignali so precejšnje število živine. Za izvoz ni bilo večjega povpraševanja. — Cene krmi so oslabele, a živini poskočile. Za kilogram žive teže se je plačalo: voli 11 do 15,5, mlada živina 13 do 18, krave 8,5 do 13,5, teleta 12,5 do 14 Din po kakovosti, svinje pitane 16,5 do 17,5, pitane sremske 21 do 22, mršave domače 16,25 do 18, prasci do 1 leta 16,25 do 18, nad 1 letom 16 do 20 Din. Konji komad 6000 do 14.000 dinarjev po kakovosti. Krma: seno 75 do 125, detelja 105 do 125, lucerna 110 do 135, otava 115 do 150 dinarjev.

CENI.

Trgovina z jajci. Produkcija jajc je pri nas nekoliko padla. Na trg prihaja dosti slabega blaga. Nakupne cene se gibljejo med 1 do 1,25 Din. Na londonskem trgu je radi velikega dovoza iz Rusije nastalo mrtilo, tudi na berlinski trg je dovoz jajc velik, predvsem iz Madžarske, Jugoslavije in Poljske. Nakupovanje na zunanjih in domačih tržiščih je srednje. Inozemstvo kupuje že deloma v svrhu konzerviranja.

Pred dobro letino in pred padcem cen. V banatu kakor tudi v ostali Vojvodini je stanje posevkov zelo dobro; izvezeti so le kraji, ki so še zaradi povodnji pod vodo. Tudi krme bo obilo, zaradi česar je pričakovati pocenjenja živine, dasi so se sedaj goveda zastran velikega izvoza v Italijo podražila. Pšenica in turščica sta zaradi dobrih izgledov letine še oslabele v cenah. — Iz belgrajske okolice poročajo, da bo tam, kakor tudi v ostali severni Srbiji posebno pšenica dobro obrodila in tudi krme bo dovolj. Sadje kaže tudi zelo dobro, samo češkelj bo bolj malo, v najugodnejšem slučaju ecaifidgtuuzinajkočasu umhlwumhlwhw komaj eno tretjino lanskega pridelka, po kakovosti pa bodo mnogo boljše od lanske. Letina češkelj v Bosni bo tudi slaba.

Ljubljanski trg. Govedina: V mesnicah po mestu 20 do 28. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 23 do 25, II. vrste 23 do 25. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 27 do 29, II. 24 do 25, 1 kg jeter 29, 1 kg pljuč 24 do 25. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 32 do 50, II. vrste 30, 1 kg ključ 14 do 15, 1 kg jeter 25 do 30, 1 kg sla-

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljše ameriške bombaže. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16.

GOSPODINJA

VZGOJA.

V zvezi s telesno naravo otrokovo se razvija tudi njegova čustvena stran, kar opazimo na tem, kako se otrok obnaša proti vnanjim vplivom. Štiri smeri so zlasti, po katerih cenimo otrokovo dejanje: ali sprejme vse na lahko stran, ali je vročerkven in navdušen, ali nekako otožen, ali pa vnemarn. Oglejmo si te štiri smeri nekoliko natančneje! En otrok vzame vse, kar se mu prigodi, na lahko stran; živahen je, vse vidi in sliši, vedno pripravljen za smeh in šalo. Vse ga veseli, hitro menja svoje misli, navdušen je za vse lepo in dobro, prijazen je in prikupljiv in prav lahko izhajaš z njim. Zaradi teh lastnosti se razvijajo pri njem kaj lahko površnost, lahkomišelnost, klepetavost, razsipnost in nestalnost, ako ne poseže vmes primerna vzgoja. Ni ga treba razvzemati in navduševati, ampak raje omejevati njegovo razdornost, njegovi hlastavi vsestranski delavnosti pa postaviti prave meje. Takega nemirnega malčka ne smemo vzgajati z nepotrpežljivostjo in strogostjo, nego vplivati nanj bolj z mirnostjo in zmernostjo. Ker vsak trenutek menja svoje želje, ga je treba z doslednostjo pridržati pri začetem delu, četudi že kar hiti k novemu. Ravno ta nestalnost je glavna ovira pri vzgoji. Da to premostimo, je treba večkrat posebne materine iznajdljivosti, ki zna otroka na najrazličnejše načine pridržati pri prvotnem delu. Največkrat se ji to posreči, če postavi svojo osebo v središče otrokovega dela in otrok misli, da dela zanjo.

Vročerkveni otrok je pogumen, gotov pri svojem početju, dela vztrajno, a se rad prepira, se hitro razhudi, hoče vedno prav imeti, vedno ukazuje, pri igri ima glavno besedo, nagiblje k trm, častihlepju, krvočnosti, razdiravosti. Za takega otroka je doslednost in mir pri ukazih posebno na mestu. Pametna mati ga bo znala voditi. Pazno mu izbira igralske, da v občevaranju z njimi opili vse robotosti, ki jih kaže njegov značaj. Upoštevati mora veliko veselje do dela in skrbeti tudi, da ima dovolj dela, ki naj bo različno, da se otrok vadi mnogovrstnega. Visokoletče želje pa naj mu mati usmeri s samozatajo. Pokazati mu je treba, da je samozataja res zelo težka, a zato tudi najčastnejša.

Otožni otrok vzame vse resno in ne pozna šale. Marljiv je in točen, redoljuben in temeljit. Nagiblje pa k nevoščljivosti in nezaupnosti; zato je najraje sam. Revez je tak otrok in zanj je treba prav posebne ljubezni. Vsa njegova okolica naj bo kot kormoč vesela in vedra. Potrpežljivo se je treba baviti z njim, opustiti vsako nagajivost in ga navaditi na družabnost.

Zelo težko pa je vzgajati otroka, ki pušča vse v nemar, se ne zanima prav za nič in le silno počasi sprejema vnanje vtise. Ogiblje se dela in vsakega truda; ljubi mir in prijetno življenje čez vse. Ne pozna čistizelnosti, ne išče prijateljstva in je skoro brez vsakega sočutja. Vobče pa je

potrpežljiv, preudaren in zadovoljen, da mu le pusti njegovo udobnost. Toda ravno tega otroka ne smeš pustiti, da miruje. Ukvarjaj se z njim, kar največ moreš! Skrbi, da se dosti giblje, vadi ga na delo, pripoveduj in govori mu mnogo ter mu pomagaj do družbe in igre.

Popisane lastnosti ima vsak otrok navadno namešane v svoji naravi. Naloga staršev in zlasti matere je, da opazuje, katere lastnosti se pokažejo pri otroku in da potem pravočasno prične s primernimi vzgojnimi vplivi; kajti ravno te lastnosti morejo postati otrokova sreča ali nesreča, kakor se vzgoja briga zanje. Ni pa lahko spoznati otrokovih nagnjenj, zlasti še, ako napačna ljubezen slepi starše. Najbolj pokaže otrok svojo naravo pri igri. Opazuj ga, toda tako, da te ne vidi, ker se rad pokaže drugačnega, kakor je v resnici. Nikdar ne hvali otroka zaradi njegovih naravnih lastnosti! Prevzame se lahko in pri drugih vzbudi to nevoščljivost. Pomni dobro, da naravna lastnost nima moralne vrednosti sama po sebi, šele potem jo dobi, če vodi k dobremu dejanju.

KAKO ODGANJATI NADLEŽNI MRČES.

Zelo nadležne so tudi bolhe. Najraje ležejo svoja jajčeca v prah, ki se napravlja po talnih špranjah, po umazanih kotih in v posteljnino. Iz tega se vidi, da se jih najlažje ubranimo s snago. V snažnih, izprašenih in suhih posteljah se le redko pokažejo. Posebno rade se drže v praznih sobah in če pridemo v tak kraj, začutimo, kakor bi z nogami stopili v pajčevino, ker so sestradane, hitro poskačejo na človeka in ga silno obdelajo. Ako se pokažejo v velikih množinah, je treba prav pogosto omiti tla z vročim lugom ali s kropom, v katerem smo namočili pelina. Za nekaj časa se odženejo tudi, če polagamo v posteljo pelina ali orehovega lista. S tem jih pa le preženemo k našim sostanovalcem. Posteljnino (rjuhe) je treba prav skrbno skupaj zviti in popariti s kropom; na ta način jih največ ugonobimo. Še nadležnejše in grše pa so uši. Te so pri nesnažnih ljudeh stalni gostje; a tudi snažni ljudje jih nalezejo na potovanju in kjer pridejo v stik z onesnaženimi. Glavne uši opazimo že pri česanju z gostim glavnikom, s katerim naj bi se vsaj enkrat na teden počesala cela družina, pa tudi po hudi srbečini, ki jo povzroča pik na glavi. Te uši odstranimo, da jih sčesemo na velik papir in jih kratkoma pobijemo ali vržemo na ogenj. Glavo je treba umiti s zelenim milom in namazati s petrolejem in potem zopet in zopet očesati. Kjer to ne pomaga, je kupiti sivo mazilo iz živnega srebra, ki se dobi v lekarni pod imenom »mazilo za uši«. Najbolje je, da se namaže glava zvečer, zaveže čez noč z ruto, drugo jutro pa dobro izmiše in počese z gostim glavnikom. — Oblačilna uš se nastani v obleki in v perilu zlasti tam, kjer se le

nine ribe in sala 80 do 82, 1 kg slanine mešane 28 do 80, 1 kg slanine na debelo 27 do 50, 1 kg ameriške masti 29 do 80, domače masti 85 do 40, 1 kg šunke (gnjati) 40 do 45, 1 kg prekajenega mesa I. vrste 43, 1 kg prekajenega mesa II. vrste 30. Drobnica: 1 kg koštrunovega 18 do 20, 1 kg jagnjetine 25. Klobase: 1 kg krakovskih 56, debrecinskih 58, hrenovk 42. — 1 piščanec majhen 22.50 do 25, 1 piščanec večji 27.50 do 80, 1 kokoš 40 do 50, 1 petelin 40 do 50, 1 domač zajec manjši 10, večji 17.50 Din. — 1 liter mleka 3 do 4, 1 kg surovega masla 50, 1 kg masla 55, 1 kg bohinskega sira 56 do 60, 1 kg sirčka 12, 1 jajce 1 do 1.50 Din. — 1 kg moke št. 0 5.75, 1 kg moke za kuho 5.50, 1 kg bele krušne moke 4 do 4.50, 1 kg kaše 6.50, 1 kg ješprenja 7 do 7.50, 1 kg otrobov 3, 1 kg koruzne moke 4, 1 kg koruznega zdroba 5, 1 kg pšeničnega zdroba 7, 1 kg ajdove moke I. vrste 9.50, II. vrste 7 Din. — 1 q pšenice 335 do 375, rži 285 do 290, ječmena 335 do 380, ovs 315 do 340, prosa 275 do 325, nove sušene koruze 265 do 290, ajde 275 do 325, fižola, ribničana 550 do 650, prepeličarja 600 do 650, graha 400, leče 700 Din. — 1 kg kave Portoriko 74 do 80, Santos 48 do 56, Rio 40 do 44, 1 kg pražene kave I. vrste 90 do 104, II. vrste 60 do 70, III. vrste 52 do 56, 1 kg kristalnega belega sladkorja 19, v kockah 21, 1 kg kavne prinesi 24, 1 kg riža I. vrste 10 do 15, II. vrste 7 do 10, 1 liter namiznega olja 25, jedilnega olja 22, 1 liter vinskega kisa 4.50, navadn. kisa 2.50, 1 kg soli 3.50, 1 liter petroleja 6.50, 1 kg testenin I. vrste 17, 1 kg testenin II. vrste 10.50 Din.

g Slovenska vina na zagrebški borzi. Dan 4. junija se je vršila v Zagrebu vinska borza. Cene slovenskim vinom so bile sledeče: belo mešano, 8 odstotno iz leta 1922, 4.5; belo sortirano, 10 odstotno, leta 1923, 8; belo sortirano, 12 odstotno, 1923, 10; belo sortirano, 12 odstotno, leta 1921, 13; Dalmatinska graševina, Knin-Ranjska, 13; maligana, franko vagon Knin 8 Din. — Do kupčije ni prišlo.

RAZNO.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena Din 12.—. — Ta knjiga obdeluje zadnje poglavje k knjigi »Sadje v gospodinjstvu«. Knjiga Sadje v gospodinjstvu se namreč ne bavi z vprašanjem, kako iz slabšega sadja pridelovati alkoholne pijače. To vprašanje obdeluje g. avtor v posebni knjigi pod naslovom »Sadno vino ali sadjevec«. Če si predelal obe imenovani knjigi ne boš prišel v zadrego in boš znal postopati s sadjem tako, da ti ga ne bo šlo prav nič v izgubo. In to je ravno leto, ko obeta sadna letina izredno, velike važnosti, kako nam je postopati in uporabljati sadje, da nam bo vse prišlo v korist.

V RADECAH PRI ZIDANEM MOSTU
se odda v najem MLIN

na 3 tečaje s stopami, ali pa se sprejme mlinarski POMOČNIK. Natančnejša pojasnila se dobe v obilinski pisarni v RADECAH do 25. junija 1924.

Suhe GOBE (jurčke)

kupuje po najvišjih cenah V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip štev. 27, ZA VODO.

redkokdaj preoblačijo. Na životu povzročijo hraste, nekak izpuščaj in se naseli v njem. V šive obleke in perila pa leže jajčeca. Množi se tako hitro, da pravijo ponekod, da je vsaka uš vsako noč že stara mati. Zato jih opazimo n. pr. pri beračih, ki se nimajo v kaj preobleči, toliko, da kar lete od njih. Teh uši ni mogoče drugače spraviti, da se slaba obleka ali perilo kratkoma zažge, boljše pa popari večkrat po vrsti. Pogosto preoblačenje in preiskavanje obleke in perila pa je treba dolgo dolgo vršiti, preden se dodobra očisti.

Kuhinjski ščurki (grili) in nekoliko manjši rjavi rusi so velika kuhinjska nadloga. V celih tropah se včasih selijo iz praznih stanovanj v bližnja stanovanja. Ni jih pa mogoče takoj opaziti, ker se pokažejo navadno le ponoči. Takrat gredo iskati hrane in žro vse, kar najdejo ostankov in seveda onesnažijo sploh vse, kar dobe od jestvin. Ako jih pri tem delu iznenadimo z lučjo, zbeže na vse strani v luknje in špranje in druga skrivališča. Skrivajo se pa tudi v posode, oprave, obleko, dežniko itd. — Najuspešnejši je lov nanje vsako noč, ko je že temno in mirno, hitro posvetiti z lučjo na kraj, kjer se zbirajo in jih pobiti. — Nekateri gospodinjke jih grede tudi z dekle loviti na ta način, da ena z gorečim papirjem pomete ščurke s stene in jih tako posmudi, druga pa jih pomete in odstrani. Oba ta dva načina je treba ponavljati noč za nočjo toliko časa, da so popolnoma uničeni. — Precej dobro sredstvo je tudi mešanica enakih delov boraksa in sladkorja, ki jo potresemo na one kraje, kjer se podnevi drže skriti. Love jih tudi s pivom, ki ga nekoliko vlijejo v globoke skledice, na katere pristonijo palčice. Po teh palčicah prilze ščurk do konca in se prevrne v pivo, iz katerega potem ne more zaradi gladke skledice. Zelo dober lovec ščurkov pa je jež, ki jih v nekaterih nočeh vse uniči. — So še tudi nekatera strupena sredstva, ki jih pa zaradi nevarnosti zastrupljenja ni priporočati.

VRTNARSTVO.

Endivija. Ker spomladanska in poletna salata ne prenese hude vročine, se moramo dovolj zgodaj preskrbeti z nadomestkom. Ta nadomestek je endivija. Endivije je več vrst in sicer: zgodnja rumena in poznejša zelena. Po obliki je kodrasta in širokolista. Prva setev in sicer rumene endivije se naseje že sredi rožnika. Zadnja setev pa koncem malega srpana. Seje naj se v presledkih dveh tednov na gredice setvenice. Ko so sadike godne, se presade kakor poletna salata 30 do 40 cm narazen. Neguje se kakor poletna salata z okopavanjem, pletvijo in zamakanjem. Razrasle sadike treba povezavati, da postane notranje perje bledorumenno in krhko. Povezuje se polagoma po potrebi. V treh tednih je povezana endivija zbeljena in porabljava. Povezati moramo ob lepem solčnem vremenu, ker mokropovezana endivija rada gnije. Mesto povezavanja se za ubelitev endivija tudi pokriva z vrečami ali tanko slamnico.

Solatno seme. Od vseh vrst letne salate pusti nekaj najlepših glav, da gredo v cvet. Ko se začne steblo pri tleh sušiti, porazi vrhe in jih spravi v primerno posodo,

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

Janček je obstal z vozičkom sredi ceste. Po stezi je prišla skupina koscev, na čelu je stopal težko in važno Avgust Bajželj, Jančkov oče.

»No, stopiva hitro, Henrik, sicer se bo zgodila nesreča!« je rekel cunjar in hitro stopal s svojim spremljevalcem.

Skoraj istočasno s kosci sta dospela do vozička. Avgust Bajželj, orjaške postave, je obstal in opazoval s skrajno grozečim pogledom svojega potomca, ki je stal ves v skrbeh pred njim in z eno roko nekaj krčevito skrival za hrbet.

Velikan je nekoliko stegnil vrat in je tako z lahkoto tudi iz daljave natančno pregledal zadnjo stran svojega naslednika.

»Semi!« je rekel kratko in iztegnil roko.

Janček mu je pomolil uničeni »žalni klobuk« in pol v strahu, pol v čakanju škilil skozi lase, ki so mu viseli preko čela, na svojega mišičastega očeta.

Ta je pogledal klobuk, vzel slamnik z glave, pomeril klobuk in videl, da mu je prav, in nato nenadoma poveznil paglavcu klobuk s tako silo na glavo, da je zginil prav do brade pod njim in hkrati z obema kolenoma pokleknil na tla.

»Avgust, deloma sem jaz kriv.« je rekel tolažeče cunjar, »dva klobuka imam doma; pošljem ti enega.«

Široki obraz velikanov se je raztegnil v smeh.

»Ne potrebujem nobenega!« je rekel in prijazno pokimal cunjarju. Nato je zopet stopil na čelo svoji četi koscev in korakal mogočno proti Bukovju.

Janček je prilezel na svetlo. Pol jezno, pol škodoželjno je gledal za svojim očetom, drgnil si je čelo in žugal s prstom očetu, rekoč:

»Le počakaj! Če me bo zvečer glava bolela, mi boš moral skuhati čaj!«

Matija Gorec se je smejal, Pluto je radostno zalajal, Janček ga je prijel za vrat in karavana se je pomikala dalje.

Tako so prišli do male cunjarjeve hišice. Lizika jim je prišla nasproti. Ves dolgi teden ni videla očeta. Nežno se mu je sedaj dobrikala. Ovil je roko okoli nje in pogladil njene plave lase.

»Lizika! No, Lizika! No, — ti moja punčka!«

Cel val ljubezni je šel skozi teh par besed. Nato je prišla še Gorčeva sestra, ki je po zgodnji smrti njegove žene upravljala gospodinjstvo. V tem sta dečka izpregla psa in zapeljala voziček v malo kolnico. Matija Gorec jima je sledil. Vzel je z voza velikansko vrečo, napolnjeno s cunjami in jih stresel ven.

Jerbas, gosto rešeto ali kak prt, da iz glavice odpade seme in se ne razgubi. Ko se popolnoma posuši, se prepiše in prepluje, da pleva in smeti odlete. Seme se spravi in zaznamuje vrsta salate. Prostor za spravljane mora biti suh.

»Na, pogledaj! Prav zanimivo je sedaj te cunje izbirati. Vse je zraven. Volneas krpe od stare matere, katune od otroških prepasnikov, ostanki nevestine opreme, platno mrtvaške obleke. Cunjar lahko vse vidi. Od vsake stvari pride nekaj v njegovo vrečo.«

Zvečer še, ko je solnce zatonilo, je šel Matija Gorec po cesti navzgor proti šoli. Oba dečka sta bila že zdavnaj doma; mala Lizika je ležala v postelji in spala.

Stari učitelj Ivan Henšel je sedel pri harmoniju in igral.

»Težka stvar je, zelo težka stvar, gospod učitelj, radi katere prihajam,« je rekel Gorec.

»Kaj pa je?«

»Gospod učitelj, preden vam bodo povedali drugi: Vaš zet, gospod Naglič, je izgubil pri tovarni svoj denar.«

Bledi obraz starega učitelja je postal še bolj bel in vela desnica je zagrabila za prsi.

»Pri delnicah?! Ali je to mogoče, Gorec? Ali je to mogoče?«

Matija Gorec je pomilovalno gledal starčka.

»Tako je, gospod učitelj. Petnajst odstotkov dobijo delničarji izplačanih. To je vse.«

Obraz starega moža je vztrepetal. Nato je podprl glavo z roko.

»O moj Bog!«

Vse je bilo tiho v sobi, samo ura je rahlo tiktakala. Zunaj je zabril nočni veter trdno skozi staro drevje šolskega vrta.

Matija Gorec je zopet povzel besedo.

»Poglejte, gospod učitelj, to pravzaprav ni moja stvar. Prav nič me ne briga. Toda saj veste, mnogo hvale sem vam dolžan. Ko sem bil tako silno ubog, brez očeta in matere, tedaj ste me vzeli in me izredili. Tega ne bom pozabil, če bi živel sto let. Kako mi je sedaj hudo, ne morem povedati. Toda, gospod učitelj, gospod Naglič naj se ne peča s Prekom. To je silno slab človek.«

»Gostilničar? O ne, Gorec! Ta je mojemu zetu še vedno pomagal, če je potreboval.«

»Pomagaj, gospod učitelj! Zakaj pa? Zakaj pa? Ker ga hoče polagoma popolnoma dobiti v svojo oblast. Samo zato! Rečem vam, da se bo šele tedaj dobro počutil, če bo imel obe posestvi. Na to špekulira. Prek je največji Nagličev sovražnik!«

»Stari učitelj je nejevoljno zmajal s glavo.«

»Tega ne smete reči, Gorec, to ni prav! Prek je dal denar na zadnjo hipoteko. On je prijatelj mojega zeta.«

Nastal je odmor. Oba moža sta strmela predse.

»Žal mi je za vašo hčer,« je rekel končno Gorec tiho.

Stari učitelj se je obrnil stran.

»In za dečka, za Henrika! Danes mi je rekel, da noče študirati; postati hoče kmet — prevzeti — posestvo, — to je hudo.«

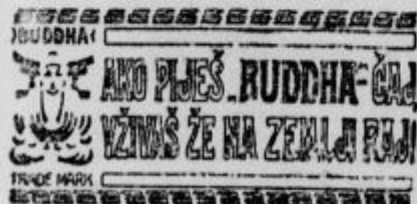
Resno je pogledal starček preprostega moža.

Jaz nisem storil prav, Matija, — jaz, ne Prek. Ne bi smel dati Ane Nagliču. Na takem posestvu mora biti denar! Kaj pa je bilo tistih par vinarjev, ki sem ji jih lahko dal? Prav nič! Prav nič! — In revščina je tu. Jaz sem tega kriv, Matija, — jaz!

Gorec se je zvrnal.

Gospod učitelj, ne zamerite, toda — to je neumnost, kar vi pravite. Vi niste krivi! Naglič je dobro stal. Ni potreboval bogate žene. Toda kako je živel? Kakor kak gospod. In najhujše: prijel se je Preka in ta je in ostane lopov, in če se dela še tako svetega in ga še tako zagovarjate. Učitelj je zmajal z glavo.

Ni prav, Matija, na drugega svračati krivdo, če nas zadene nesreča. In, če mi je tudi prigovarjal, kdo bi to slušil? Nihče ne more vedeti izida. Bridko je, Matija, če je človek star, in ima edinega otroka in se temu tako godi!

ZENE IN DEKLETA!

Ali ste brale o grozodejstvih orjunašev v Trbovljah? Kdo so ti divjaki? To so liberalci, ki jih vzdržuje dr. Žerjav, da bi naše ljudi še bolj usuznjili. Ali morete pomagati, da ne bodo ti pretepači komandirali na Slovenskem? — Eno lahko storite. Povejte vsem možem in fantom, da volijo s Slovensko ljudsko stranko. Samo ta hoče svobodo naših dežel. Ne pustite, da bi en sam naš volivec ostal doma. Naše volivce bodo begali na vse mogoče načine. Preprečite vse nakane liberalcev, ki hodijo okrog v ovčjih obláčilih, a so in ostanejo sovražniki vsega, kar je slovensko, ljudsko in krščansko.

Da sem kot rožica, lilija, da vedno se smejem vesela, to je zasluga najboljšega, slovečega mila —

„Gazela“

M-O-D-R-O-C-E

dobro napravljene vseh vrst: Vrtni afrik modro 400 Din, spodnji (črno) modro 400 Din, mreže za postelje 175 Din, kima od 25 Din dalje, afrik 5 Din dobiti tudi tapetovljene modro in to vam napravi po izbiri blaga in po meri takoj najceneje specijalna zaloga tapetniških izdelkov

RUDOLF SEVER
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 6.

NAJCENEJŠE in najboljše MANUFAKTURNO BLAGO kupite edino le pri meni. Oglejte si mojo zalogo s kranjskimi letnimi vzorci. Na zalogi ima vedno sveže najboljše specerijsko blago po znižanih cenah. Krasno moko oddajam še vedno pod dnevno ceno. — Velika izbira v finih kosah in brusnih kamnov, katere oddajam po posebno znižanih cenah. — Najboljši splitski CEMENT stalno v zalogi, ter oddajam ponovno po znižanih cenah. — Za običen nakup se na topleje priporočam in bodem vsekakor kar najbolj postregel.

J. MENART — trgovec — DOMŽALE.

VABILO NA OBČNI ZBOR ŽIVINOREJSKE ZADRUGE V VEL. LASČAH

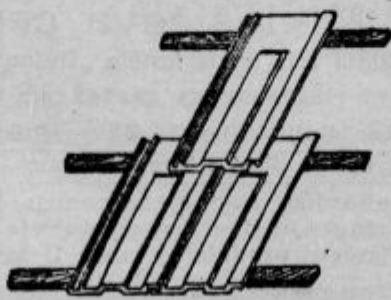
reg. zadr. z om. poročtvom, ki se bo vršil dne 22. junija 1924 ob 14. uri v Zadrugnem domu v Vel. Lasčah. Dnevni red: 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Poročilo o izvršeni reviziji. 3. Odboritev računskega zaključka za l. 1923. 4. Sklepanje o razdružitvi zadruga. 5. Slučajnosti. 3308

PROŠNJA Kdor bi kaj vedel o Francetu Gabrovšek, ki je služil pri k. k. Lir Nr. 27, 11. komp., vojna pošta 53, naj sporoči materi Gabrovšek Franciški, p. Rovte pri Logatcu, ki mu radevolje povrne vse stroške. Omenjeni se je zadnjič oglašil leta 1916 v avgustu iz Galicije.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana
izdeluje
vse vrste bakrenih kotlov nadalje vseh
vrst kleparske, ključavničarske in vodovodno-inštalacijske dela.
Znižane cene. * Točna postrežba.
Kolodvorska ul. 18.

POZOR! **POZOR!**
MANUFAKTURNA TRGOVINA.
Najboljše, najcenejše in najsolidnejše manufakturno blago se kupi pri

Angeloslavu Hraštniku
KARLOVSKA CESTA 8 (pri Jerančiču).

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, s eno ali dvema razrezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

CROBATH

Kahtevajte pri trgovcih na deseti in kupujte manufakturno blago od stare leta 1883 ustanovlj. trdke Na debelo in drobno. — Prepričajte se pred nakupom.

Satan! Najnovejši aparat za klepanje in brušenje KOS, naročite takoj pri **IVAN SAVNIK, KRANJ.**

Cena za 1 komad 60 Din. Trgovci znaten popusti

Ena 1 steklenica Elzafluida nadomesti 3 steklenice francoskega žganja! Vsečina to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida iz najmočnejših esencev zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja z najfinjšim destilatom žganja je že čez 25 let vzrok zahvalnosti nebrojnih ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj prežene bolečine v težkih dneh. Imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kmalu bodele rekli tudi vi!

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUSAL!

Je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! V vseh dobičnih poslovnih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. S pakovanjem in poštnino stane, če denar naprej ali po povzetju 3 dvojnatih ali 1 spec. steklenica 24 dinarjev 12 dvojnatih ali 4 spec. steklenice 85 dinarjev 24 dvojnatih ali 8 spec. steklenic 151 dinarjev 36 dvojnatih ali 12 spec. steklenic 214 dinarjev

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din; Elza-mentolni črtniki 7 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonaska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4.80 in 18 Din; Lysol, Lysoform 25 Din; Klineški čaj od 2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 Din Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za primot se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj še 10 odstotkov doplatka. Adresirati natančno: **EUGEN V. FELLER**, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 16, HRVATSKO 7721

Poravnajte naročnino!

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOŠKE, ŽENSKÉ, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

Vsako množino OGLJA kupi
proti takojšnjemu plačilu tvrdka BRATA KOLENC na MIRNI (Slovenija). 2926

Dalmatinski
la portland cement
SVETOVNE ZNAMKE
SALONA (Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni promptno
tvornica »SPLIT«, del. družba za cement
Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

Priporoča se tvrdka
R. MIKLAUC, Ljubljana
Lingorjeva ul. • Medena ul. • Pred Školijo
pri nakupu
suknenega in modnega
blaga za moške obleke.
Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

ZOPER SLABOKRVNOST
SLABO PREBAVO in OSLEBELOST vsake vrste
priporočajo zdravniki najbolj »AROMATICO
ŽELEZNATO TINKTURO«, ki jo izdeluje lekarna
»Pri angelu varhu« na Vrhniki. — Je izvrstnega
okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in pa
otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (pol litra)
stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, pri-
poročljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti
vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpoložljivi
Pišite na lekarnarja HOČVAR-JA na VRHNIKI!

NAJBOLJŠA JE IN OSTANE
»PEKLENSKA KOSA«
Dobi se po vseh večjih trgovinah ali pa pri
F. S. ŠKRABAR
samoprodaja »Peklenkih kos« — VIŠNJAGORA.

Zastonj Vam **BLAGA** za obleko da
in perilo nikdo ne
toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri tvrdki
»**DANICA**«, Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica).
Velika zaloga sukna, blachevine, žameta, konte-
nine, tiskovine, etamina, blaga za žimnice, odel,
pletov, nogavic, kravat, naglavnih rut, srajc, ovrta-
nikov, jopic, nahrbtnikov, ter najrazličnejšega dru-
gega blaga. — Istotam zaloga USNJA vseh vrst.
VSAK NAJ SI OGLEDAL — KROJACI in pre-
prodajalci poseben popust. 2175

MERAKL
barve, črnila, lake, kiti, emalje,
čopiče in zajamčeno čisti linnež
najboljše kakovosti tudi
MEDIČ-ZANKL družba
z o. z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana — Medvode.

Primate roba. ZALOGA VELIKANSKA. Cene
čudevito nizke
ter si radite
ogromno do-
narja prihr-
niti. Trgovci
in gros-ceni
Cenik zaslonji
In izkarietate ugo-
dno prihranite kadar
grate v Celje in
naskopljati si v vseh
trgov. R. Stormouci
SUKNA
in kamorna za
moške ter volne za ženske
obleke, platno, volno, blaz-
vina in druge manufakturne

Najboljši šivalni stroji in kolesa
Gritzner za rodbinsko in obrtno
rabo vedno v zalogi
edino pri **Josip Petelin**
Ljubljana. ob vodi blizu Prešernovega spomenika
stotam potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje.
Galanterija in vse drugo bogo.

Miši, podgane, stenice in ščurki
morajo poginiti, ako uporabite naša preizkušena
sredstva proti mišim in podganam Din 750, za
ščurke in Dina, za stenice 10 Din, za molhe 6 Din,
proti mušicam 2 in 750 Din, mast proti ušem 4 Din,
mast proti ušem v obliki 750 Din, proti mravljam
750 Din. Heter za čiščenje madožev 1 Din. Posilje
po povzetju. »Aclis«, kem. laboratorij, M. Jankar
Zagreb, Petrinjeva ulica 8 III.

„SALONIT“
AZBESTNI ŠKRILJ nadkriljuje strešno
opako z bog svoje trpežnosti, je izred-
no elastičen, kljubuje vodi, mrazu,
vročini, vlagi in vremenskim neugodam.
Sestoji iz prvovrstnega Portland ce-
menta našega lastnega proizvoda in naj-
boljše azbesta iz prvovrstnih svetovnih
rudnikov.
Ako uporabljate **Salonit**, prihranite denar in čas.
Vsak poedini varčen gospodar, kate-
remu je ležeče na tem, da pokrije svoje
stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za
pokrivanje svojih posloplj edino **SALONIT**.
SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv.
Ako **Salonit** uporab., prihranite na stroških.
Lažji je kot vsak drug proizvod sedanosti.
Obvaruje pred vlago, ognjem in strelom.
Nimate nikakih vzdrževalnih stroškov.
Izorno izolira vsako zračno izpremembo.
Trpežen in vzdržljiv proti najslab. viharju.
Vzorci, ceniki, kataloge, navodila in pro-
račune pošiljamo brezplačno.
„Split“ d. d. za cement
Portland, Ljubljana.
Zastopniki in zaloga v vseh večjih krajih.

Zadružna gospodarska banka d. d.
Telefon št. 57. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 57.
v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000—
Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-
darsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.